

UNITATEA
ADMINISTRATIV TERITORIALĂ
COMUNA DOBRIN
JUDEȚUL SĂLAJ

**Strategia locală
privind accelerarea dezvoltării
serviciilor comunitare
de utilități publice**

* * *

CUPRINS

1	INTRODUCERE	7
	1.1 Direcții de acțiune	11
	1.2 Obiective generale	12
2	PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI DOBRIN	15
	2.1 Localizare, structură administrativă și accesibilitate	15
	2.2 Elemente ale cadrului natural	20
	2.2.1 Geomorfologie	20
	2.2.2 Geologia regiunii	21
	2.2.3 Hidrografia regiunii	21
	2.2.4 Apele subterane	22
	2.2.5 Clima	22
	2.2.6 Gradul de seismicitate	23
	2.2.7 Fenomene de instabilitate ale versanților din comuna Dobrin	23
	2.3 Scurt istoric	27
	2.4 Personalități	43
	2.5 Elemente de patrimoniu	45
3	OBIECTIVELE SPECIFICE SECTORULUI SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE	51
	3.1 Serviciul de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor reziduale	51
	3.2 Serviciul de salubritate a localităților	54
	3.3 Serviciul de transport public local	57
	3.4 Serviciul de iluminat public	60
4	MANAGEMENTUL SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE	63
	4.1 Principii generale	63
	4.2 Linii directoare adresate autorităților administrației publice locale	65

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

4.2.1 Servicii adaptate nevoilor	65
4.2.2 Informație și publicitate	66
4.2.3 Simplificare administrativă	67
4.2.4. Modul de tratare a petițiilor utilizatorilor	67
4.2.5 Participarea utilizatorilor la gestiunea serviciilor	67
comunitare de utilități publice	
4.3 Furnizarea/prestarea serviciilor comunitare de utilități publice	68
4.3.1 Gestiunea serviciilor	68
4.3.2 Finanțarea serviciilor comunitare de utilități publice	68
4.3.3 Modernizare și inovare	69
4.4 Gestiunea performanței	69
4.4.1 Principiile evaluării performanței	69
4.4.2 Punerea în practică a sistemului de evaluare	70
4.4.3. Ameliorarea gestiunii serviciilor comunitare de utilități	71
publice locale	
4.5 Concesiunea serviciului public către sectorul privat	71
4.5.1. Decizia de concesiune	71
4.5.2. Clauze contractuale	72
4.5.3. Finanțarea serviciilor în cazul gestiunii delegate	73
4.6 Cooperarea	74
4.6.1. Cooperarea cu sectorul privat	74
4.6.2. Cooperarea intercomunitară	74

5	CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE A FONDURILOR DE INVESTIȚII	77
5.1	Surse de finanțare	77
5.1.1	Fonduri de la Uniunea Europeană	77
5.1.2	Resurse de la instituțiile financiare locale, de la instituții financiare internaționale și/sau obținute prin PPP	79
5.1.3	Resursele de la instituțiile financiare locale și/sau obținute prin PPP	79
5.1.4	Resursele de la instituțiile financiare internaționale	79
5.2	Bugetul de stat	80

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

	5.3 Bugetul local	80
	5.4 Participarea sectorului privat	81
	5.5 Alte surse de finanțare	82
	5.5.1 <i>Resurse de la instituțiile financiare locale, de la instituții financiare internaționale și/sau obținute prin PPP</i>	83
	5.5.2 <i>Resursele de la instituțiile financiare locale și/sau obținute prin PPP</i>	83
6	FUNDAMENTAREA STRATEGIEI PRIVIND ACCELERAREA DEZVOLTĂRII SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE	85
7	IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI LOCALE	87
	7.1 Planul de implementare al strategiei locale	87
	7.2 Monitorizarea strategiei locale	88
	7.2.1 <i>Procesul de monitorizare a serviciului public prin implicarea cetățeanului</i>	88
	7.2.2 <i>Procesul de monitorizare a serviciului public prin implicarea autorității locale</i>	89
	Anexa 1	93
	Programul de investiții strategice aferente serviciilor comunitare de utilități publice	
	Anexa 2	95
	Planul de măsuri și acțiuni pentru monitorizarea și implementarea strategiei locale pentru accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice	
	Anexa 3	97
	Cadrul legislativ al fundamentării Strategiei Locale privind accelerarea serviciilor comunitare de utilități publice	

Comuna Dobrin, Județul Sălaj

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

1. INTRODUCERE

Strategia locală a comunei Dobrin privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, așa cum acestea sunt definite în legislația în vigoare, este elaborată în baza HG 246/2006 și are ca obiectiv fundamental îndeplinirea angajamentelor care vizează domeniul serviciilor comunitare de utilități publice pe care România și le-a asumat prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană în vederea creșterii calității acestora și asigurării accesului egal al cetățenilor la serviciile respective. Implementarea acquis-ului comunitar în acest domeniu a determinat crearea unui cadru legislativ care include dispoziții specifice fiecărui serviciu comunitar de utilități publice, respectiv:

- **Legea nr. 51/2006** a serviciilor comunitare de utilități publice;

- **Legea nr. 241/2006** care înlocuiește Ordonanța Guvernului nr. 32/2002 privind organizarea și funcționarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 634/2002, cu modificările și completările ulterioare stabilește cadrul general al organizării, gestionării, exploatării și finanțării acestora, republicată în temeiul art. V din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 13 / 2008 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51 / 2006 și a legii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241 / 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 26 februarie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 204 / 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 791 din 26 noiembrie 2012, dându-se textelor o nouă numerotare. Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241 / 2006 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 563 din 29 iunie 2006, rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 60 din 25 ianuarie 2007 și a mai fost modificată prin Legea nr. 187 / 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286 / 2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- **Legea nr. 101/2006** privind serviciul de salubritate a localităților, actualizată cu modificările și completările aduse de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 92 din 26 septembrie 2007

- **Legea nr. 92/2007** a serviciilor de transport public local, actualizată, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 262 din 19.04.2007. Legea transportului public a fost actualizată prin:

-Ordonanța nr. 21/2011 privind înființarea Autorității Metropolitane de Transport București, 4 septembrie 2011, Monitorul Oficial al României nr. 623/2011

-Legea nr. 163/2011 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor de transport public local nr 92/2007, 25 iulie 2011, Monitorul Oficial al României nr. 519/2011

-Ordonanța de Urgență nr. 34/2010 privind unele măsuri pentru întărirea controlului în scopul combaterii transporturilor ilicite de mărfuri și de persoane, 24 iulie 2010, Monitorul Oficial al României nr. 234/2010

-Ordonanța de urgență nr. 34/2010 privind unele măsuri pentru întărirea controlului în scopul combaterii transporturilor ilicite de mărfuri și de persoane 13 aprilie 2010, Monitorul oficial al României nr. 234/2010

- **Legea nr. 230/2006** a serviciului de iluminat public, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 517 din 15 iunie 2006

- **Legea nr. 215/2001** a administrației publice locale, actualizată și republicată în Monitorul Oficial al României nr 123 din 20 februarie 2007, actualizată prin Legea nr. 59/2010 pentru modificarea art. 55 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, 11 aprilie 2010, Monitorul Oficial al României nr. 222/2010 și Legea nr. 375 / 2009 pentru modificarea alin. (2) al art. 55 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001.

- **Legea nr. 195/2006** legea - cadru a descentralizării stabilește principiile generale în baza cărora se realizează transferul de competențe de la autoritățile administrației publice centrale către autoritățile administrației publice locale. Potrivit dispozițiilor acestei legi, autoritățile administrației publice locale exercită competențe exclusive în ceea ce privește alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor reziduale și pluviale, iluminatul public, salubritatea, precum și transportul public local de călători.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

Prin urmare, în exercitarea competențelor menționate, autorităților administrației publice locale le revine obligația de a elabora strategii de dezvoltare a serviciilor comunitare de utilități publice, ținând seama de dispozițiile specifice ale legilor adoptate în acest domeniu. Potrivit dispozițiilor Legii nr. 51/2006, serviciile comunitare de utilități publice, avute în vedere de prezenta strategie, reprezintă totalitatea activităților de utilitate și interes public general, desfășurate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul satisfacerii cerințelor comunităților locale, prin care, se asigură următoarele utilități:

- 1) alimentarea cu apă;
- 2) canalizarea și epurarea apelor reziduale;
- 3) colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- 4) salubritatea localităților și managementul deșeurilor solide;
- 5) alimentarea cu energie termică în sistem centralizat;
- 6) transportul public local;
- 7) iluminatul public.

Dimensiunea economico - socială a serviciilor comunitare de utilități publice și rolul acestora în menținerea coeziunii sociale, reclamă și justifică adoptarea și implementarea unui set de măsuri având ca obiectiv dezvoltarea durabilă, atingerea standardelor Uniunii Europene și eliminarea disparităților economico - sociale dintre statele membre ale acesteia și România.

Ca urmare a aderării României la Uniunea Europeană, creșterea capacității de atragere și absorbție a fondurilor europene a devenit o prioritate atât pentru autoritățile administrației publice centrale, cât și pentru autoritățile administrației publice locale din județul Sălaj, care a determinat elaborarea strategiei locale pe termen lung, destinată accelerării, modernizării și dezvoltării infrastructurii tehnico - edilitare aferente serviciilor comunitare de utilități publice în vederea asigurării accesului populației la acestea.

Având în vedere noul cadru legislativ adoptat în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice, autoritățile administrației publice locale din comuna Dobrin se află în plin proces de elaborare a planurilor și strategiilor de dezvoltare a acestei unități administrativ -

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

teritoriale, urmărind printre altele, inițierea și derularea unor proiecte coerente care să contribuie la modernizarea serviciilor comunitare de utilități publice, astfel încât acestea să corespundă necesităților beneficiarilor finali. Dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice și reforma acestui domeniu de activitate, determină implicații economico - sociale majore și au la bază următoarele orientări:

a) organizarea serviciilor comunitare de utilități publice în raport cu cerințele populației;

b) introducerea standardelor de calitate (indicatorilor de performanță) în baza cărora serviciile comunitare de utilități publice să poată fi monitorizate și evaluate;

c) liberalizarea pieței serviciilor comunitare de utilități publice, precum și eliminarea din legislație a tuturor barierelor instituționale care împiedică investițiile private în infrastructura aferentă utilităților publice;

d) promovarea relațiilor contractuale echilibrate, orientate către rezultat, bazate pe conceptul gestiunii delegate;

e) instituirea unui sistem de monitorizare și evaluare a executării contractelor de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice;

f) adoptarea unor proceduri și mecanisme specifice pentru monitorizarea și evaluarea performanțelor serviciilor comunitare de utilități publice;

g) corelarea planurilor de amenajare a teritoriului cu proiecte de dezvoltare a serviciilor comunitare de utilități publice;

h) extinderea gestiunii delegate a serviciilor comunitare de utilități publice bazată pe contracte de concesiune și contracte de parteneriat public - privat, promovarea privatizării operatorilor furnizori/prestatori ai serviciilor comunitare de utilități publice și atragerea investițiilor private în dezvoltarea și modernizarea sistemelor comunitare de utilități publice;

i) clarificarea principiilor și mecanismelor decizionale cu privire la inițierea, fundamentarea, aprobarea și finanțarea investițiilor publice de interes local;

j) continuarea programelor privind alimentarea cu apă a satelor, conform HG 577/1997 pentru aprobarea programului privind pietruirea drumurilor comunale, alimentarea cu apă a satelor, conectarea satelor la rețeaua de electrificare și la rețelele telefonice, republicată, cu modificările și completările ulterioare și HG 687/1997 privind contractarea și garantarea de către Guvern a unor credite pentru realizarea unor programe guvernamentale privind pietruirea drumurilor comunale, alimentarea cu apă a satelor, asigurarea cu locuințe

sociale, refacerea și dezvoltarea infrastructurii în intravilanul localităților rurale, cu modificările și completările ulterioare și lansarea programului național de realizare a sistemelor de canalizare și epurare a apelor reziduale în localitățile rurale și localitățile recent declarate oraș, dar care nu dispun de infrastructura edilitar-urbană aferentă;

k) implementarea Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, prin: dezvoltarea unui sistem integrat de management al deșeurilor municipale în localitățile urbane și rurale, inclusiv implementarea sistemelor de colectare selectivă și valorificare a deșeurilor și ambalajelor la nivelul persoanelor fizice, instituțiilor publice și al agenților economici; constituirea parteneriatelor de tip public-privat în ceea ce privește reducerea generării, re folosirea, reciclarea și eliminarea deșeurilor municipale; implementarea reglementărilor care transpun legislația comunitară privind depozitarea și incinerarea deșeurilor;

l) reactualizarea standardelor și reglementărilor tehnice privind construcția și exploatarea sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare a apelor reziduale, vizând îmbunătățirea preluării, colectării, epurării și evacuării apelor reziduale;

m) realizarea unor sisteme integrate de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor reziduale la standarde europene, fie prin realizarea unor noi sisteme tehnico - edilitare, fie prin modernizarea și retehnologizarea celor existente, la nivelul comunei Dobrin;

n) pregătirea unui portofoliu de proiecte eligibile pentru construcția, dezvoltarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și a sistemelor de canalizare pentru comuna Dobrin;

o) utilizarea transparentă și creșterea capacității de atragere, utilizare și absorbție a instrumentelor structurale, prin pregătirea unui portofoliu de proiecte și obiective de investiții specifice infrastructurii tehnico - edilitare aferente serviciilor comunitare de utilități publice.

1.1 Direcții de acțiune

Direcțiile de acțiune stabilite prin Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice vizează:

- definirea și stabilirea cadrului instituțional și organizatoric necesar îmbunătățirii managementului serviciilor comunitare de utilități publice;

- stabilirea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților între factorii implicați în înființarea, organizarea, funcționarea, gestionarea și exploatarea serviciilor comunitare de

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

utilități publice și partajarea acestora pe baza principiului descentralizării serviciilor publice, autonomiei locale, subsidiarității și proporționalității;

- crearea cadrului și a instrumentelor necesare gestionării eficiente a fondurilor de investiții necesare modernizării și dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare aferentă serviciilor comunitare de utilități publice;

- popularizarea procedurilor specifice și facilitarea accesului la resursele financiare necesare accelerării dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice;

- utilizarea eficientă a resurselor - umane, materiale, financiare - disponibile, proprii sau atrase;

- susținerea efectivă și coerentă, prin programe și politici guvernamentale adecvate, a reabilitării, modernizării și dezvoltării la standarde UE a serviciilor comunitare de utilități publice, în special în zonele defavorizate, ca factor esențial pentru menținerea și întărirea coeziunii economico-sociale.

Direcțiile de acțiune menționate trebuie aplicate atât la nivel central cât și local de către autoritățile administrației publice, respectiv Consiliul Local Dobrin, în contextul elaborării și adoptării propriei strategii de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice. În raport cu direcțiile de acțiune menționate, prin implementarea propriei strategii de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, Consiliul Local Dobrin urmărește să inițieze proiecte care să corespundă necesităților existente la nivel local, cu respectarea standardelor comunitare de calitate.

1.2 Obiective generale

Strategia națională în domeniul accelerării dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice stabilește obiectivele generale în raport cu care se elaborează și se implementează strategiile locale de către autoritățile administrației publice din fiecare unitate administrativ - teritorială. Prin urmare, elaborarea strategiei locale a comunei Dobrin privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice se realizează cu respectarea următoarelor obiective generale:

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- a) atingerea conformității cu prevederile legislației UE aplicațiile serviciilor comunitare de utilități publice;
- b) respectarea angajamentelor asumate de România cu privire la implemen- area acquis-ului comunitar aplicabil serviciilor comunitare de utilități publice;
- c) atingerea conformității cu standardele comunitare privind calitatea și cantitatea serviciilor comunitare de utilități publice;
- d) creșterea capacității de absorbție a resurselor financiare alocate din fonduri comunitare și de atragere a fondurilor de investiții;
- e) creșterea capacității de elaborare, promovare și finanțare a proiectelor de investiții aferente infrastructurii de interes local;
- f) creșterea graduală a capacității de autofinanțare a serviciilor comunitare de utilități publice și a infrastructurii tehnico - edilitare aferente, corespunzător nivelelor acceptate în Uniunea Europeană;
- g) satisfacerea cerințelor de interes public ale colectivității locale și creșterea bunăstării populației.

Comuna Dobrin, Județul Sălaj

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

II. PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI DOBRIN

2.1 Localizare, structură administrativă și accesibilitate

Comuna Dobrin este amplasată în partea nordică a județului Sălaj la 20 km de municipiul de reședință, Zalău.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

Principală cale de acces este drumul județean DJ 108 D care face legătura cu județul Maramureș prin orașul Cehu Silvaniei (DN 1 H localitatea Crișeni – Cehu Silvaniei – județul Maramureș).

Legătura între localitățile aparținătoare este asigurată de drumurile comunale:

DC 6 Doba Mare
DC 6 B Doba Mică
DC 8 Deleni - Naimon
DC 20 Dobrin – Cuceu
DC 20 A Verveghiu

Comuna Dobrin nu are acces la o linie de cale ferată, cea mai apropiată gară fiind la Zalău.

Comuna Dobrin se învecinează astfel:

- ▶ în partea nordică cu comuna Sălățiș;
- ▶ în partea estică cu orașul Jibou și comuna Someș Odorhei;
- ▶ în partea sudică cu comuna Crișeni și comuna Mirșid;
- ▶ în partea vestică cu comuna Hereclean.

Comuna Dobrin este alcătuită din șase localități: Dobrin – reședință administrativă, Doba, Verveghiu, Sîncraiu Silvaniei, Naimon, Deleni. Suprafața administrativă a comunei este de 4.000 ha, iar populația este de 1.660 locuitori.

Dobrin – reședință administrativă, Suprafața: 887,33 ha, Locuitori: 262

Sâncraiu Silvaniei, Suprafața: 387,76 ha, Locuitori: 175
2 km distanță față de reședința administrativă - Dobrin

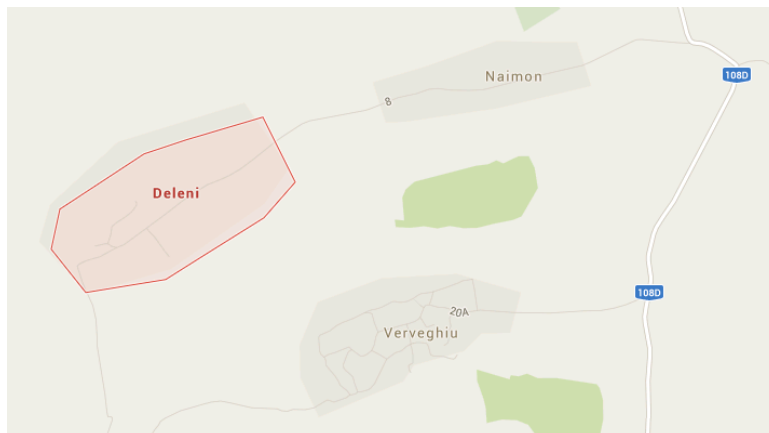
Doba, Suprafața: 1276,70 ha, Locuitori: 606
5 km distanță față de reședința administrativă - Dobrin

Verveghiu, Suprafața: 644,78 ha, Locuitori: 454
5 km distanță față de reședința administrativă - Dobrin

Naimon, Suprafața: 364,77 ha, Locuitori: 87
7 km distanță față de reședința administrativă - Dobrin

Deleni, Suprafața: 431,22 ha, Locuitori: 59
9 km distanță față de reședința administrativă - Dobrin

2.2 Elemente ale cadrul natural

2.2.1 Geomorfologie

Dealurile și depresiunile, măgurile și piemonturile situate între munții scufundați din „jugul intracarpatic” în est și câmpiile în vest, alcătuiesc unitatea geografică pentru care poate fi generalizată denumirea de Dealurile Silvaniei. Prin poziție și geneză aparține dealurilor pericarpatice din latura vestică a Carpaților.

Din punct de vedere geomorfologic localitățile comunei Dobrin se situează în Depresiunea Sălajului, în lunca văii Sălajului, care este mărginită în est de Dealurile Sălajului, iar în vest de Piemontul Codrului.

Literatura geografică oferă puține date despre această regiune și destul de disparate, neexistând un studiu de sinteză.

Dealurile Sălajului și Piemontul Sălăjan sau Codrului au altitudini joase de 150 – 300 m și energie de relief redusă 60 – 150 m, ceea ce nu exclude ca, pe alocuri, contrastele de relief și de peisaj să fie pregnante.

Între măgurile cristaline se desfășoară largi depresiuni colinare, alungite după pâraurile mari care străbat regiunea, cu lunci și versanți ocupate de așezări și culturi, în contrast cu versanții și interfluviile din nivelul general.

Ca urmare, morfologia de ansamblu se înfățișează ca o alternanță de culmi deluroase și culoare largi de vale. Pe acest relief, cu suprafețe plane ori ușor ondulate și cu culoare largi, se întindeau odinioară păduri de foioase și poieni cu fânețe. Locul lor, în cea mai mare parte, a fost luat de culturi agricole cerealiere, de livezi și podgorii.

Localitățile comunei Dobrin sunt situate în luncă și la contactul acesteia cu dealurile: *Dobrin și Sâncraiu*, pe malul drept al văii Sălajului, la contact cu Dealurile Sălajului, iar localitățile *Doba, Verveghi, Naimon și Deleni* se întind în văile de la picioarele Piemontul Sălăjan, în lunca și pe versanții pâraielor, sub forma unor microdepresiuni.

Panta terenului este în funcție de poziția ocupată, astfel în zonele de luncă și terenul este plan, aproape orizontal, iar în zonele străzilor de pe versanți se prezintă în pantă, uneori foarte accentuată.

2.2.2 Geologia regiunii

Din punct de vedere geologic regiunea aparține Bazinului Șimleului, golf neogen în a cărui alcătuire geologică participă pe de o parte, formațiunile de bordură și fundament, alcătuite din șisturi cristaline și depozite permotriasice și cretacice (care apar numai pe bordura Bazinului în petice izolate), iar pe de altă parte sedimentele de umplutură ale bazinului, reprezentate prin paleocen și eocen (la bordura estică a bazinului) care prezintă al treilea ciclu de sedimentare marină după o foarte îndelungată perioadă de exondare.

Ciclul cel mai important de sedimentare este cel neogen, care a început în tortonianul inferior, odată cu reactivarea liniilor de falie, care au produs o intensificare a procesului de scufundare și a activității vulcanice în regiune. Depozite tortoniene nu apar pe raza comunei. Spre sfârșitul tortonianului, la începutul sarmațianului, începe o regresie.

Ultimul ciclu de sedimentare este reprezentat prin depozite lacustre ale panonianului (din pontian până în levantin), care la început au dat naștere depozitelor marnoase, iar spre sfârșitul perioadei s-au depus pietrișurile de piemont.

Peste aceste roci, care formează „roca de bază” din punct de vedere geotehnic, s-au depus în cuaternar aluviunile pârâului Sălajului și depozitele conurilor de dejecție ale torenților care coboară din dealuri.

În zonele de luncă și terasa de luncă depozitele aluvionare au grosimi mari și conțin foarte frecvent lentile de măr sau de nisip și praf cu grad de îndesare mic. Aceste straturi apar la adâncimi foarte variabile (uneori la suprafață, alteori la adâncimi de peste 3 m). În zonele de versanți, datorită pantei foarte mari sau altor cauze, pot apare alunecări.

2.2.3 Hidrografia regiunii

Cursul principal de apă în zona studiată este pârâul Valea Sălajului, care primește afluenți din stânga: primul este pârâul care vine dinspre localitatea Doba și se varsă în Valea

Sălajului în aval de moară, al doilea pârâu caare vine dinspre Verveghiu se varsă în Valea Sălajului lângă fostele depozite C.A.P. și al treilea pârâu este Valea Deleniului care vine dinspre Deleni și Naimon. Cel mai important afluent de dreapta este Valea Dobrinului care se varsă în Valea Sălajului la Sâncraiu Silvaniei.

Pârâul Valea Sălajului este însoțit de lunci întinse de 50 – 250 m, în parte mlăștinoase și de versanți, dezvoltate relativ asimetric. Formațiunile fiind predominant monoclinale, versanții sunt asimetrici, versantul drept mai abrupt, afectat de ravene și torenți, iar malul stâng mai domol.

Pârâul Valea Sălajului este amenajat și regularizat parțial, mai mult în aval de Dobrin, dar pericolul inundațiilor, mai ales pe afluenți a rămas în continuare real.

2.2.4 Apele subterane

Zona de terasă

Apa subterană apare sub formă de pânză acviferă în depozitele aluvionare în lungul luncilor, găsindu-se la adâncimi variabile între 1 – 5 m sub cota terenului natural. Aceste diferențe se datorează neuniformității depozitelor din punct de vedere litologic, formate din alternanțe de roci permeabile și impermeabile.

Zona de versanți

Configurația morfologică și litologică a versanților (lentile de nisip și praf, diaclazarea, sau depozitele grosiere din conurile de dejecție a torenților) permit infiltrarea și circulația apelor în teren, dar nu se formează o pânză freatică continuă, astfel nivelul apei în aceste zone este variabil, între 3 – 7 m sau lipsește.

Din punct de vedere chimic apa subterană prezintă agresivitate variabilă: carbonică, sulfatică sau acidă, de la agresivitate slabă până la foarte intensă. Acest fapt impune luarea unor măsuri pentru a preveni agresivitatea conform NE 012-99 (Cod de practica pentru executarea lucrurilor din beton si beton armat indicativ NE 012-99)

2.2.5 Clima

Clima regiunii este caracterizată printr-un climat transcarpatic, continental, care este influențat evident de relief (topoclimate de adăpostire ori expoziție favorabilă).

Temperatura aerului:

- media anuală: $+8 +9^{\circ}\text{C}$;
- variația medie lunară $-3^{\circ}\text{C} +18^{\circ}\text{C} = 21^{\circ}\text{C}$.

Precipitații atmosferice:

- media multianuală $=700 - 800\text{ mm}$.

Faptul că cea mai mare parte a precipitațiilor cade în perioada de primăvară, scurgerea de primăvară este predominantă: 40 – 45 % din scurgerea anuală, față de cea din timpul verii (20 %) și din timpul toamnei (5 –10 %).

Adâncimea de îngheț: adâncimea de îngheț, conform STAS 6054 – 77, în raza comunei Dobrin este de 80 cm.

2.2.6 Gradul de seismicitate

Caracteristicile geofizice ale terenului de pe amplasament, conform normativului P 100 / 2006 (Cod de proiectare seismică - Prevederi de proiectare pentru clădiri) sunt:

- valoarea de vârf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g = 0,08\text{ g}$, cu interval mediu de recurență a cutremurului $\text{IMR} = 100\text{ ani}$;
- perioada de control (colț) a spectrului de răspuns $T_c = 0,7\text{ s}$ pentru componentele orizontale ale mișcării seismice, corespunzând conform echivalenței după coeficientul seismic cu gradul VI al intensității cutremurelor, scara MSK (SR -11100-93).

2.2.7 Fenomene de instabilitate ale versanților din comuna Dobrin

Versanții din localitățile comunei Dobrin au structură și caracteristici litologice și morfologice diferite. În urma mișcărilor epirogenetice, suprafața inițială a complexului argilos - marnos, supraconsolidat a fost erodat prin sistemul hidrografic, ajungându-se la nivelul actual. Pe toată suprafața acestui relief s-a format un deluviiu din alterarea în loc sau prin spălare pe versant, cu grosime mai mare în bază și mai subțire în partea superioară a

versantului. Îngroșarea stratului alterat în partea inferioară a versantului se datorează mișcărilor de formare a reliefului, care duce la o acumulare a deluviului la partea inferioară a taluzelor. Aceste mișcări au un caracter lent și cu activități diferite în funcție de intensitatea eroziunii bazale.

Eroziunea a condus la o descărcare în regiunea văilor de până la 200 m. Astfel, în masa de argilă supraconsolidată, raportul dintre efortul vertical și cel orizontal a scăzut foarte mult, cel orizontal a rămas constant, în timp ce efortul vertical a scăzut la valori foarte mici, deci starea de eforturi în masiv este caracterizată printr-un efort deviator foarte mare. Aproape de suprafața terenului efortul deviator depășește rezistența la forfecare și se produc fenomene de curgere lentă.

În localitatea Dobrin zona construită nu este și nu a fost afectată de fenomene de instabilitate recente sau vechi, dar în partea de sud - est a localității (în sus de Căminul Cultural), imediat în amonte de case, există fenomene de curgere lentă (suprafața vălurită a grădinilor și a livezilor, copaci înclinați etc.).

În localitatea Sîncraiu Silvaniei nu se observă fenomene de instabilitate recente sau vechi, stabilizate.

În localitatea Doba – așezată într-un microbazin îngemănat (Doba Mică și Doba Mare) sunt prezente fenomene de curgere lentă în grădinile din zona pîntenului dintre cele două văi

În localitățile Naimon și Deleni, așezate de-a lungul Văii Deleni, casele sunt așezate pe malul stîng al văii, pe un teren în pantă ușoară, la baza versantului. La capătul grădinilor panta crește vertiginos și apar aceleași fenomene de curgere lentă (teren cu suprafața în valuri, copaci înclinați, etc.), care în urma unor intervenții neadecvate sau în urma suprasaturării cu apă pot degenera în alunecări. Pentru a preveni declanșarea mișcărilor este necesară luarea unor măsuri speciale.

Zone fără riscuri

În cadrul acestei zone se încadrează o parte din lunca Văii Sălajului și parțial versanții cu pantă redusă. Condițiile de fundare recomandate în această zonă sunt următoarele: adâncimea minimă de fundare este variabilă în funcție de grosimea stratului de sol vegetal și umplutură și de caracterul contractil (sau nu) al stratului de fundare, și anume:

$D_{\min} = -1,20 - 2,00$ m față de cota terenului natural

Pentru predimensionarea fundațiilor se va lua presiunea convențională de bază:

$p_{\text{conv}} = 180 - 290$ kPa.

Această presiune convențională permite stabilirea preliminară a dimensiunilor în plan a fundației. Calculul definitiv al terenului de fundare se face la stările limită conform pct.18 din STAS 3300/2-85 (Teren Fundare, Calcul Fundare Directă). Se vor respecta prevederile normativului NP 112 - 04 „*Normativ privind proiectarea și executarea lucrărilor de fundații la construcții*”.

În cazul pământurilor contractile se vor respecta prevederile din „*Cod de proiectare și execuție pentru construcții fundate pe pământuri cu umflări și contracții mari (PUCM) indicativ NE 0001- 96*” care înlocuiește P 70 – 79. În această zonă nu există limitare în ceea ce privește regimul de înălțime sau de trafic.

Zone cu riscuri de tasare diferențială

Zonele cu asemenea probleme sunt foarte extinse și sunt caracteristice în zona de luncă din localitățile Dobrin și Sîncraiu Silvaniei. În lunca Văii Sălajului sunt foarte frecvente straturile nisipoase, prăfoase cu grad de îndesare mic, apar foarte des și pe suprafețe întinse lentile de mâl (Biserica Baptistă din Sîncrai, blocul din Dobrin etc). Grosimea acestor straturi, precum și adâncimea la care apar acestea este variabilă, astfel și condițiile de fundare recomandate sunt variate, condiționate și în funcție de importanța construcției proiectate.

Caracteristic acestor zone este și nivelul destul de ridicat al apelor freatice, precum și agresivitatea lor. Pentru construcțiile propuse în această zonă se recomandă studii aprofundate înaintea începerii proiectării. Nu se impun restricții în ceea ce privește regimul de înălțime a viitoarelor construcții.

Condițiile de fundare recomandate sunt următoarele: adâncimea de fundare poate varia în funcție de metoda de fundare aleasă și în funcție de grosimea stratului de umplutură. În cazul fundării pe radier general sau pe teren îmbunătățit (pe pat de balast cilindrat sau piatră spartă compactată cu maiul greu):

$D_{\min} = -1,20\text{m}$ față de cota terenului amenajat. În cazul fundării pe teren îmbunătățit, grosimea minimă a patului de balast sau piatră spartă va fi de 1,00 - 1,50m.

Pentru predimensionarea fundațiilor se va lua presiunea convențională de bază: $p_{\text{conv}} = 200 \text{ kPa}$.

Pentru definitivarea capacității portante a terenului îmbunătățit se vor efectua încercări de probă pe placă executate conform STAS 8942/3 - 89 „*Determinarea modului de deformare liniară prin încercări pe teren cu placă*”. Se vor respecta prevederile normativelor: C 251 - 94 „*Instrucțiuni tehnice pentru proiectarea, executarea și recepționarea lucrărilor de îmbunătățire a terenurilor slabe de fundare prin metoda îmbunătățirii cu materiale locale de aport, pe cale mecanică*” și C 29 - 95 „*Normativ privind îmbunătățirea terenurilor de fundare slabe prin procedee mecanice (Caietele I - VI)*”.

Pentru construcțiile foarte importante și cele industriale se recomandă fundarea de adâncime, pe piloți, în stratul de bază. În acest caz se vor respecta prescripțiile STAS 2561/3 - 90 „*Teren de fundare. Fundații pe piloți. Prescripții generale de proiectare*”, STAS 2561/2 - 81 „*Teren de fundare. Fundații pe piloți. Încercarea în teren a piloților de probă și din fundații*”, STAS 2561/1 - 83 „*Teren de fundare. Piloți. Clasificare și terminologie*” și a normativului C 160 - 75 „*Normativ privind alcătuirea și executarea piloților pentru fundații*”.

În anul 1970 și mai târziu, de mai multe ori, în anii cu precipitații abundente, în zonele joase de pe Valea Sălajului, parte din localitățile Dobrin, Sîncraiu Silvaniei și pe afluenții Deleni și Naimon (între drum și pârâu) au fost inundații. Din acest motiv în zonele joase, în apropierea pârâurilor, la eliberarea certificatului de urbanism se va solicita pe lângă studiu geotehnic și întocmirea unui *studiu de risc natural la inundații*.

Datorită nivelului ridicat al apei subterane, în această zonă nu se indică subsoluri, dar în cazul executării, se vor lua măsuri speciale de hidroizolații.

Zone cu riscuri de alunecare

Această zonă cuprinde versanți care prezintă alunecări vechi, stabilizate, fenomene de curgere lentă, plastică, cu coeficient de stabilitate mic, pericolul de alunecare fiind iminent în cazul executării unor lucrări sau intervenții neadecvate (excavații sau taluzări mai înalte de 1,50 m, front de săpături mai lung de 10 – 15 m, supraîncărcarea taluzelor etc.).

Zone cu riscuri de alunecare apar în grădinile din zona estică a localității Dobrin, pindenul de deal dintre Doba Mică și Doba Mare, grădinile din partea nord - vestică a localității Verveghiu și în grădinile din nordul localităților Naimon și Deleni.

Pe versanții nordici ai afluenților sunt porțiuni de străzi care străbat zone cu înclinare foarte mare, pe un teren format din deluvii de pantă și acumulări de material detritic din conurile de dejecție ale torenților. Aici, dacă se crează taluze sau ramblee foarte înalte care depășesc rezistența de forfecare se pot produce alunecări.

În zonele cu pantă mare, apare un relief vălurit, în trepte. Prezența oglinzilor de fricțiune în masa de deluviu argilos - prăfos denotă tensiuni care se descarcă în prezent prin mișcări de curgere lentă.

Din această cauză construcțiile cu structură slabă (fundații din zidărie de piatră, beton simplu fără centuri în fundație și în suprastructură) au suferit degradări. Construcțiile executate pe baza proiectelor, cu fundații și structură adecvate, la care s-au luat în considerare caracteristicile geotehnice ale terenului, nu prezintă semne de degradare.

2.3 Scurt istoric

Dobrin / Debren (în limba maghiară)

Satul Dobrin este așezat în nordul județului, pe malul drept al Văii Sălajului și are în vecinătate comunele Hereclean, Sălățiș, Someș Odorhei, Mirșid și Crișeni, orașul Jibou. Așezările urmează cursul văilor Dobrin, a Delenilor și Naimonului, precum și cea a Verveghiului a căror curs este preluat de râul Sălaj.

Tradițiile culturale și ale învățământului își pierd începuturile în urmă cu secole. În prezent în centrul comunei funcționează școala cu clasele I - VIII, construită în anii 1964 - 1965, cu predare în limba română și maghiară, alături de grădiniță și bibliotecă. Satele

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

aparținătoare au școli ridicate între anii 1970 și 1984, în care acum funcționează atât grădinițele, cât și școli cu clasele I - IV.

Atestarea localității Dobrin este următoarea:

1423 *Debren*;

1450 *Debrend*;

1557 *Debroy* (Petri III: 262);

1733 *Dobrin*;

1854 *Debren, Dobrin* (Bul. 85);

1900 *Debren*;

1930 *Dobrin*.

Toponimul *Dobrin*, ținând seama de alte atestări mai vechi de cât 1423, trebuie corelat cu apelativul slav *debrī* <pădure, codru> temă care stă și la baza toponimului *Debreczen* din Ungaria care are același nume cu fostul *Dobriținaș*, actualmente *Dumbrava* din Maramureș.

Acesta apare atestat la 1584 *Debreczen*, 1598 *Kis Debreczen* etc. Dacă observăm șirul înregistrărilor documentare în atestarea Dobrinului schimbarea se petrece la 1733 când forma generală *Dobrin* devine stabilă până în zilele noastre. La această dată oiconimul¹ amintit este pus în legătură cu apelativul slav *dobrŭ* «bun» (rus, *dobryi* – «bun», *dobrota* – «bunătate» etc.), probabil în analogie cu alte toponime și antroponime formate de la această temă foarte productivă și cunoscută.

În ceea ce privește structura toponimului Dobrin din Sălaj, acesta conține tema *dobr-* + formantul toponimic slav – *in*, cu sens genitival adică «a lui Dobre».

În atestarea de la 1450 *Debrend*, a fost preluat în limba maghiară suprapunându-se peste forma slavă *Debren* formantul toponimic maghiar tot cu sens posesiv «-d ».

¹ Cuvânt care denumește o așezare omenească, <http://dexonline.ro/definitie/oiconim>

Celălalt toponim din județul Sălaj, Dobrocina, este format de la aceeași temă, adăugându-se sufixul slav «-oc-».

Din radicalul *dobr-* s-au format numeroase antroponime românești ca: *Dobra, Dobrel, Dobrin, Dobriș, Dobrinou, Dobrițoiu, Dobrotă, Dobroi, Dobroțeanu, Dobrică* etc. Pe sol maghiar *de la Debreczen* s-au format numele de familie: *Debreceni, Debreczeni, Debrenti* și altele (*Dic. Etim. Sălaj., Prof. Dr. Gh. Chende Roman*).

La 1387 Dobrinul aparținea de Cetatea Aurită (loc. Cheud, com. Napradea) și începând cu anul 1549 de Cetatea Chioarului (Kövár). Era în administrarea Comitatului Solnocul de Mijloc și se afla tocmai în locul de vamă. La 1423 este amintit ca fiind pe moșia familiei Jakcsilor. În 1472 a fost înregistrat pe Bélteki Drágfi Miklós și fiii săi: Bertalan, Ferencz, György și Péter.

În jurul anului 1475 în Dobrin apar ca plătitori de impozite Potencziána cu 5 forinți, Drágfi cu 10 forinți, Jakcsi Péter cu 3 forinți, iar în 1543 iobagii lui Körösi Ferencz cu plata impozitului pentru 5 porți, a lui Jakcsi Mihály pentru 2 porți, a lui Körösi Miklós cu o poartă.

S-au mai consemnat 3 primari (biró)², 2 libertini, un scutelnic, 9 săraci, două case noi și două terenuri pustii. În 1549 Dobrinul a fost împărțit între Körösi Miklós, Dobai Lázár și Körösi Ferencz a căror iobagi au plătit după câte 3 porți fiecare. Mai erau 2 primari, 14 săraci, 7 case noi. În 1570 iobagii lui Körösi János au plătit impozit pentru 6 porți, a lui Dobai Benedek pentru 4 porți. În 17 iunie 1477 din ordinul regelui Mátyás au fost înregistrați pe moșia lui Jakcsi Péter din Coșei, Bönyei Tamás și László.

Până la sfârșitul secolului al XVIII-lea se înregistrează mai multe donații și moșteniri de terenuri care urmau să aparțină de Cetatea Hododului, apoi s-a revenit și s-au operat alte mișcări ale moșiilor, prezente fiind familiile Jacsi din Coșei, Körösi, Báthori György și Anna, Körösi János din Șamșud, Székely Benedek și Dobszai Istvá.

² Primarii erau persoane alese și erau onorifice

Documentele semnaleză și existența populației românești în sat amintind pe la 1797 de contribuția pentru „sarcinile de război”, între care preotul greco - catolic Pop Ionuț și cantorul său Deac Onuț. Puțin mai târziu, la 1805, sunt înregistrați și nobilii incorporabili, neplătitori de impozite, dar împreună cu caii și harnașamentele necesare. A fost cazul lui Viski Daniel și Dobai Farkas. Greco catolicii și-au ridicat în anul 1720 o biserică din lemn, exista însă și o biserică reformată. „Maghiarii din Dobrin au fost nimiciți pe vremea revoluției Rákóczi” (Petri, III, 220). Școala confesională greco - catolică avea o sală de clasă și s-a construit în 1898.

În 1715 au plătit impozite 6 gospodării de iobagi și 4 de jeleri, din acestea 6 maghiare și 4 românești, iar în 1720, 2 gospodării de nobili, 21 de iobagi și 4 jeleri, în total 27 de gospodării din care 16 maghiare și 11 românești.

Numărul locuitorilor în 1715 a fost de 90, respectiv 54 maghiari și 36 români. În 1720 – 243 locuitori, din care 144 maghiari și 99 români. În anii următori populația românească este în creștere și datorită jertfelor celor din Dobrin în timpul revoluției. În anul 1733 au fost 21 familii de români, iar în 1847 numărul locuitorilor este de 233, toți greco – catolici. În 1890 numărul locuitorilor este de 503, din care 20 maghiari, 471 români și 12 alte naționalități. După religie existau 485 greco - catolici, 7 romano - catolici, iar reformați 10 și 8 izraeliți. Numărul caselor a fost de 114.

În 1895 numărul gospodăriilor a fost de 169. Din suprafața de 1557 holde cadastrale, terenul arabil reprezenta 877, pădurile 237, pajiștile 188, grădinile 112, pășunile 67, neproductiv 76 holde. Avea activă a Dobrinului în anul 1900 se ridica la 3500 coroane, iar impozitul plătit statului era de 2424 coroane. Pe atunci producția de vin era destul de importantă mai ales pentru buna lui calitate, motiv pentru care era căutat și în afară.

Recensământul din 1910, cu un chestionar mult mai complex, rămâne ca o oglindă pentru cunoașterea situației în care se găsea și comuna Dobrin și oferă posibilitatea unor comparații privind populația, reprezentarea etnică, procesul de maghiarizare, confesiunea, casele și materialele de construcție.

Localitatea	Dobrin	Deleni	Doba	Naimon	Sincraiu Silvaniei	Verveghiu	Total
Suprafața*	1595	767	2389	621	602	1092	7066
Case	126	69	214	58	63	142	672
Populația	598	298	943	212	240	602	2893
Militari	-	1	-	-	-	-	1
Limba:							
Română	535	261	99	4	14	2	915
Maghiară	54	29	843	208	112	590	1936
Germană	5	6	1	-	-	-	12
Țigani/alții	4	2	-	-	14	10	30
Ortodocși	2	-	-	-	-	-	2
Greco-catolici	534	261	98	5	16	14	928
Romano-catolici	15	1	4	-	35	3	58
Reformați	42	30	826	199	184	571	1852
Izraeliți	5	6	15	8	5	19	58
Scriu și citesc	12	69	541	113	126	324	1302
Știu ungurește	188	63	923	211	234	599	2218
Bărbați	295	148	472	96	112	299	1422
Femei	303	150	471	116	128	303	1471
Case cu pereți din:							
Piatră/caramidă	4	-	4	-	-	-	8
Piatră/pământ	1	3	18	1	5	4	32
Chirpici/pământ	11	20	33	31	9	4	134
Lemn/altceva	110	46	159	26	49	98	488
Acoperis din:							
Țiglă	14	10	24	13	13	20	94
Șindrilă	11	4	22	7	20	11	75
Trestie/paie	101	55	168	38	30	111	503
*Suprafața este calculată în iugăre, veche unitate de măsură folosită în Transilvania pentrusuprafețe agrare, egală cu 0,5775 ha.							

Satul Dobrin număra la recensământul din anul 2002, 313 locuitori, din care 160 bărbați și 153 femei. Satele cu cea mai mare populație sunt Doba cu 619 și Verveghiu cu 471 locuitori, iar celelalte, Sâncraiu Silvaniei 173, Deleni 94 și Naimon 92 au un număr mai mic de locuitori. Toată comuna avea în anul 2002, 1762 locuitori din care 858 bărbați și 904 femei. Din punct de vedere etnic trăiau aici 386 de români, 1320 maghiari, 56 țigani. Confesional era următoarea situație: 355 ortodocși, 29 romano - catolici, 6 greco - catolici, 1190 reformati, 1 unitarian, 90 baptiști, 30 penticostali, 36 adventiști de ziua a 7-a și 25 alte religii.

DELENI

Satul Deleni este un sat mic, al cărui viitor este incert datorită scăderii continue a numărului locuitorilor. Populația existentă este formată în marea ei majoritate din oameni în vârstă, aproape toți peste 60 ani. Faptul că la recensământul din anul 2002 număra doar 94 locuitori, din care 47 bărbați și 47 femei, anunță oarecum starea care va duce la desființarea localității. În urmă cu peste trei secole purta numele de *Cioara*, un nume comun multor localități, care și l-au schimbat cu timpul. O singură localitate din țară a mai rămas cu acest nume , în județul Alba, *Cioara de Sus*. Numele satului a fost schimbat în anul 1964, *Delenii*, iar mai târziu a fost adoptată forma *Deleni*. Denumirea în limba maghiară este *Nagymon-Ujfalu*.

Satul este atestat târziu, în jurul anului 1700 și este consemnat de Petri Mór (IV:695) cu denumirea de *Csora*, 1750 *Syilágycsora* (cA), 1760 - 1762 *Nagymonujfalu*, 1804 *Csora sive Nagymon - Ujfalu* (Petri), 1839 *Tsova*, 1854 *Nagy Mon Ujfalu*, *Cioara* (Bul.86), 1930 *Cioara*, 1964 *Delenii*, 1966 *Delenii*.

Cioară este considerat un cuvânt expresiv, întrebuințat cu multe sensuri în limba română, însă originea este incertă, necunoscută. Cercetătorii au remarcat numeroase asemănări; B.P.Hașdeu îl considera un cuvânt dac, după Lahovary 323 sensul este rezultatul unei contaminări cu țigănescul *čor* „sărman, nenorocit; țigan” (Graur 138; Juilland 162), apoi în diferitele regiuni ale Italiei cu mici diferențe de sensuri au fost găsite formele de: sicil, calabr. *čaulo*, napol. *čaoļe*, tarent. *čola*, piem. *čova*, sav. *šave*, cf. calabr. *čola*, „găină slabă și mică” (Rohlf 210). Cf. Pascu, I, 64; Rosetti, II, 114 (DAR; DER).

Cum în limba maghiară cuvântul cioară este tradus prin *Varjű*, documentele care atestă satul redau cu grafia maghiară cuvântul românesc așa cum l-au auzit, *Csora*. Determinantul *Szilagy*, situează localitatea în Sălaj pentru a le deosebi de multe altele din Alba , Hunedoara, Cluj etc. După 60 de ani de la prima consemnare, documentele amintesc pentru Cioara cuvântul *Nagymonujfalú*, scris legat sau despărțit, faptul ne este confirmat de (Petri IV: 695). Se arată că Cioara este *satul=falu*; *nou=uj* înființat de-al *Naimon-ului*, atestat la 1214 *villa Mon.*(*Dic.Etm.Sălaj*; Prof. Dr. Gh. Chende Roman, p.140).

Așezarea nou înființată mai la deal prin defrișarea pădurii reprezintă și o separare a acelor familii care trebuiau să plece, desțelenind alte terenuri pentru a putea trăi. „Martorii din 1804 confirmă că „cioreni” s-au extins în hotarele Naimonului, locul *Cioara* împreună cu podgoria Bálvány, care a fost pădure. Acolo au început să-și construiască casele, în jurul anului 1700, Petru Șanta și Ionuț Sabău. La mijlocul sec. al XVIII-lea localitatea avea doar câteva case.” (Petri). Este posibil ca locul unde s-au așezat să fi purtat acest nume și satul să fi preluat numele locului. Numele de mai târziu Deleni, caracterizează acest loc „*mai la deal*”, „*mai sus spre pădure*”.

Biserica de lemn greco-catolică a fost construită în 1720, registrele care o amintesc datează din 1824. Pentru ajutor de război, în 1797 au fost înscrși preotul greco - catolic Popa David și cantorul bisericii, Zaharia Pop. În 1750 locuiau 122 români greco - catolici. Aveau și o școală confesională elementară, cu o clasă, construită în 1899.

Numărul locuitorilor în 1847 era 272, în 1890 – 268, după limbă 24 maghiari, 243 români, alte 1, iar după religie – 1 romano-catolic și 243 greco-catolici, 10 reformați și 14 izraeliți. Existau 60 case. În 1895 erau 156 gospodării care dețineau o suprafața de 770 holde cadastrale, dintre care 424 ha teren arabil, 118 pajiști, 79 pășuni, vie și paragină - 56, de semănat - 1, grădină 31, păduri 2, neproductiv - 59 holde.

În anul 1900 averea activă a Delenilor se ridica la suma de 1420 coroane și plăteau statului un impozit de 1270 coroane, 62 forinți (Petri,IV:697).

Între multe alte denumiri sunt cunoscute și fântânile – La Piatră, la Bârne, la Fogadó.

Naimon

Așezat în partea de nord a județului, satul Naimon avea în anul 2002, 92 locuitori, din care 47 bărbați și 45 femei. Valea cu nume omonim trece prin apropiere și nu departe întâlnește râul Sălaj, iar existența ei este benefică sătenilor în practicarea îndeletnicirilor agricole. Denumirea satului în limba maghiară este *Nagymon*.

Localitatea are una din cele mai vechi atestări documentare: 1214, 1217 *villa Mon*, (Registrul de la Oradea), 1219 *Nyr* (Doc. Rom. C, a I:60,98), 1376 *Mony*, 1492 *Nagh-Mon*, 1636 *Nagimon* (Petri, IV:87), 1854 *Nagy Mon*, *Monu* (Bul.86), 1900 *Gagymon*, 1966 *Naimon*.

Toponimul *villa Mon*, actualul *Naimon* s-a format pe baza hipocoristicului *Mon*, (*Monu*) Această temă a cuvântului este considerată de specialiști de origine punică, atestată și de izvoare latine cum este numele *Monna*. Forma *Monikos* din greacă cu femininul *Monika*, au variante în *Monachos* „pustnic, monah”, „singur, solitar”, format din *monos* „singur”, engl. *monk*, germ. *Münch*, fr. *moine*, it. *Monaco* sunt înrudite cu rom. *monah* și *mănăstire*. O altă soluție etimologică îl apropie pe *Mona* de goticul *munan*- „a gândi, a crede” sau *muns*- „gândire”, engl. *Myne*- amintire, dorință” și germ. „*minne*” – „dragoste”, de unde prin latină, avem în română - *minte*, *amintire*, *memorie*, *mentor*, *reminiscentă* etc. Toate aceste soluții provenind din diferite regiuni ale Europei, nu sunt contradictorii, punicul *Monnica*, prin intermediul onomasticului creștin, se întâlnește cu gr. *Monika*, cu germ. *Mona* sau cu lat. *Mona* (din *monna* =mamă, soție), ajunse astăzi nume la modă.(Ionescu 1975:215,cf. Și Graur 1965:23,106,156).

În cazul lui *Naimon* observăm că după prima atestare: *villa Mon*- „gospodăria lui *Mon*”, apare la 1219, numele *Nyr*- „mesteacăn” apoi începe să apară determinantul *Nag*-, *Nagh*-, *Naghi*-, *Nagy*, magh.- *nagy*,” mare”. Datorită pronunției slabe a grupului „gy”, pronunțat „d*î” la sfârșitul determinantului, el s-a modificat prin asimilare în „*nai*”-, rezultând forma actuală *Naimon*.(Dic.Etm.Sălaj).

Primii moșieri apar în 1369 și au fost cei din familia Jakcs din Coșei. În 1367 locuitorii terminaseră deja capela din lemn, iar în 1383 slujea preotul András. Despre biserica reformată sunt date de la începutul secolului al XVII-lea când localnicii din Naimon și Bulgari îl susțineau împreună pe predicator. Un alt preot reformat cunoscut a fost Mihályfalvi András, care slujea în jurul anului 1629. În mijlocul secolului al XVIII -lea s-a construit din nou

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

biserica reformată, probabil și aceasta a fost tot din lemn. Până la urmă în anul 1842 s-a instalat clopotnița din lemn în turla bisericii, care a fost apoi renovată în 1861.

După 1980 s-au făcut alte reparații la biserică, când cu ajutor olandez s-a turnat fundația pentru anexe. Construirea bisericii de astăzi a început în 1914 și s-a sfințit în 22 aprilie 1916.

Clopotul rechiziționat în vremea primului război mondial a dispărut. A rămas clopotul cel mic, turnat în 1774, care se află (fisurat) în casa parohială. Clopotul mic de acum a fost împrumutat de la capela familiei Orgavány din Bocșița în 1957, iar clopotul cel mare a fost turnat la București în 1958.

Primele date despre învățământ apar într-un document din 24 aprilie 1620, care amintește de un învățător trimis de biserică. Totuși numele primului învățător apare în anul 1777 și el se numea Vígħ János. Școala nouă modernă s-a construit în 1937.

Populația Naimonului în anul 1847 era de 373 locuitori, iar în 1868 – 240, în 1890 – 259 (249 magh. și 10 români), în 1920 – 227 (din care 1 român și 2 evrei), 1966 – 181 locuitori, în 1992 – 95 locuitori (toți reformați), 1996 – 108. În anul 1895 existau 119 gospodării. În Naimon s-a născut marele lingvist Márton Gyula (1910-1976). (Sz. M : 443).

DOBA

Satul Doba este localitatea cu cea mai numeroasă populație din cadrul comunei, datorită faptului că înainte existau două sate, a căror distincție se făcea cu ajutorul determinanților *mare și mică*: Doba Mare și Doba Mică. Fiind foarte apropiate ca așezare ele s-au unit și poartă numele de Doba. Așezarea e străbătută de două văi cu nume omonim, care se varsă în râul Sălaj, nu departe una de cealaltă cuprinzând astfel satul încă din imediata apropiere a DJ 108 D. Denumirea în limba maghiară este aceeași: *Doba* și formele dinainte de ultimul recensământ: *Kissdoba* es *Nagydoba*.

Atestarea acestor așezări, începând cu Registrul de la Oradea, merge aproape împreună, întrucât fondul documentar este legat de familiile stăpânitoare în ambele locuri. Anul primei atestări pentru ambele sate este 1220, *sacerdos de villa Duba* și *Duba*, la 1334 *Daba* (Doc.Rom.,a I 109, B III, 319), 1446 *Nadoba* -= *Nagdoba* – în Comitatul Solnok

exteriori, 1452 *Kisdaba* (Petri, III:308; și Zichy X: 317), 1762 *Nagy Doba și Kis Dobo*, iar din 1854 *Nagy Doba, Doba Mare și Kis-Doba, Doba Mika*. Se constată că în secolele XIII – XIV –lea era un singur sat, iar după anul 1854, denumirile se păstrează la fel, apar doar unele determinative ca *Allszeg* și *Felszeg* (de sus, de jos).

Având în vedere că apelativul *dubă* și *dobă* există în limba română veche cu sensuri diferite, care s-au păstrat și sunt de proveniență slavă, unul însemnând ambarcație, luntre făcută dintr-un trunchi de copac scobit – 2. Ciubăr de lemn. – 3. (Trans.) Vas pentru fructe, din coajă de cireș. Si cel de-al doilea cuvânt *dobă* care ne sugerează atât instrumentul, cât și esența lemnului din care era construit, adică stejarul (Trans.), instrument muzical rustic. Sl. *dyba* „trunchi” (Cihac, II, 95), cf. rut., rus. *dub* „stejar; luntre”, sb. *dubak* „dubă, vehicul”. Pentru evoluția semantică, cf. *drîng* la sensul de „temniță” s-a ajuns plecîndu-se de la butucul de care erau legați, deținuții, pol. *dyby* (cf. Bogrea, *Dacor.*, I, 263), sau sl. *dyba*, de unde *dibă*, s.f. (butuc). cf. *dîmb*, *dumbravă*.

A *dubăi*, vb. (Trans., a cînta la *dubă*); *dubas*, adică cel care bătea doba, s.n. (DER). Cuvintele de mai sus, datorită productivității limbii române, pornind de la *stejar*, *dîmb*, *dumbravă*, *dubă*, *dobă* etc au dat numeroase antroponime și toponime printre care amintim numele: *Doba, Doban, Doboș*, care prin etimologie populară, la venirea ungarilor au putut fi asociate cu apelativul maghiar «*dob*» *tobă* sau *dobos* – dobaș - toboșar. Amintim că în limba maghiară cuvântul este tot de origine slavă. Astfel, înțelegem sensurile: Sacerdos de villa Duba, (lat. *Sacerdos* – «preot», *villa* – gospodărie mică la sat (la țară), traduse în magh. 1477 prin *egyház –ak,-at* =»*biserică*». Alte toponime asemenea sunt: *Doba* (OT,SM,SJ), *Doben* (HR). *Dăbâca* (CJ) *Dobîrceni* (BT) etc. (*Dic. Etim.Sălaj, Prof. Dr. Gh.Chende Roman, 145*).

Separarea celor două sate s-a făcut sigur până la începutul secolului al - XV-lea pentru că în 12 aprilie 1413 au fost înregistrați pe moșia Doba Mică din Comitatul Solnoc: fiul lui Kisdobai István, Mihály; fiul lui Kisdobai Pál, Lukács și Kisdobai Demeter. Se presupune că au fost multe neînțelegeri privind terenurile care au dus această separare, unele aparținând cu partea lor de sat de Comitatul Solnocul de Mijloc, iar altele de Comitatul Crasna.

Cea mai importantă familie nobiliară a fost familia Dobai. Satul Doba a devenit deja din 1362 moșia lui Dobai Miklós și János (frați), care au primit titluri de noblețe din partea lui I. Lajos. Au fost familii importante în comitatul Solnocul de Mijloc dar și în Comitatul Crasna. Dintre ei unii au devenit funcționari ai regalității: primpretori, prefecți, notari și prim-notari, apărând și în documentele de înregistrare ale nobilimii.

În Doba a fost preot și Apáczai János, despre care se spune că ar fi fost preotul de campanie a lui Rákóczi Ferenc II.

Conform datelor din 1715 și 1720, pe vremea „Pragmaticii Sancțiuni”, Doba (Mare și Mică) nu apar pe listele locuitorilor plătitori de impozite, asta însemnând că au fost considerate comune nobiliare. Pentru revolta nobilimii din 1797 și pentru «*contribuțiile de război*» au fost înscrși și impozitați din Doba un mare moșier Décsei Zsigmond și alți opt mai mici, precum și un nobil care locuia pe propriul său teren fiind scutit de impozite până atunci alături de alți 18 nobili. Doba avea deci un mare număr de nobili din care 28 erau scutiți de impozite, iar plătitori erau 101 nobili scăpătați (1805).

Anul 1817 a fost un an nefast datorită foametei și bolilor care au bântuit atunci. Din consemnările preotului Keresztes János (1815 –1826) în Doba Mare au murit în total 53 persoane din care 37 datorită subnutriției, iar în Doba Mică 74, dintre care 47 datorită subnutriției. Cea mai sinistrală zi a fost cea de 13 iulie, când au murit în Doba Mare 25 (24 de foame) oameni, în Doba Mică 21 din care 18 de foame.

În 1847 în Doba Mare au locuit 466 persoane (434 reformați, 32 români, greco-catolici), în Doba Mică 549 (475 reformați, 1 romano catolic, 70 români greco – catolici și 3 izraeliți). În 1868, în Doba Mare erau 277 locuitori, iar în Doba Mică 459. În anul 1890 - 329 locuitori (270 maghiari, 59 români), respectiv 475 (446 maghiari și 29 români.). Numărul caselor era de 77, respectiv 110; în 1895 în Doba Mare au fost 212 gospodării, suprafața fiind 1388 holde cadastrale din care 632 teren arabil, 286 de pășune, 192 de pajiști, 146 de pădure, grădini – 70, nefertil 62 holde; iar la Doba Mică suprafața era de 993 holde cadastrale, din care 547 arabil, 156 păduri, 154, pajiști, 58 grădini, 51 vie, 51 paragină și 226 gospodării.

La recensământul din 1910 în Doba Mare (împreună cu cătunul Zobor) au fost 383 locuitori, în Doba Mică 543 locuitori. În 1920 în Doba Mare existau 334 locuitori din care 298 maghiari și 5 evrei, iar în Doba Mică 478, din care 438 maghiari, 28 români și 12 evrei.

După cum se poate observa din datele statistice, dar și din cunoașterea multor obiceiuri și tradiții, precum și a numelor românești purtate de maghiari, procesul de maghiarizare are o mare continuitate. Mijloacele fiind cunoscute peste tot, crearea unui cadru de conviețuire pe plan social și economic imposibil, alături de procedeele din trecut de acaparare de terenuri, a pierderii drepturilor și a averii celor care se opuneau sau nu treceau la una din „confesiunile recepte” Simple exemple din cadrul comunei sunt grăitoare: „ roman utca” apelată și azi de locuitori, dar pe care nu mai locuiește nici un român.

Câteva legende care aveau circulație în comună și la Doba se referă la albia pârâului Császár din Doba Mare, unde se unesc cele două pârâiașe și unde exista o piatră maronie, care semăna cu o ușă sculptată; s-a săpat mult pentru a o scoate, dar nu s-a reușit niciodată. Motivul era existența prezumtivă a unei comori care aparținuse lui Obor, presupus conducător maghiar. Asemenea legende sunt legate de adevăruri străvechi aproape peste tot unde locuiau dacii, care, se știe, își ascundeau aurul. Arheologii au confirmat prin descoperirile de aici prezența dacilor pe teritoriul comunei.

După o altă legendă, în biserica din Doba Mică se presupune că sub altar s-ar găsi un tunel, care este închis cu o dală (úrasztala). Se zice, că nu-i voie să o ridici, pentru că cine a încercat și a coborât în tunel, nu s-a mai întors niciodată. Tunelul ar fi condus la cetatea Erdödi, care este legată de Rákóczi (Petri M: III, 309; Sz. M. 391).

La cotitura de la Doba Mică este o moară, pe locul numit Câmpul Morii (Malomrét), acolo s-au ținut târguri lunare din vechime, dar și între cele două războaie mondiale. Mai demult moara era de apă, apoi cu abur, după un timp a funcționat cu ajutorul unui motor Diesel, iar astăzi în urma modernizării, forța motrice este electricitatea.

Verveghiu

Sat așezat pe partea stângă a râului Sălaj, nu departe de DJ 108 D și la cca. 4 km de centrul comunei, Dobrin. Verveghiu este a doua localitate ca număr de locuitori din comună.

În anul 2002 avea 471 locuitori din care 215 bărbați și 256 femei și este atestat la 1334 poss. *Veruolog* (Doc.Rom. C.,b III: 319), 1387 *Werwewlg*, 1449 *Wywolg*, *Weerweerlgh* (Petri IV: 788), 1549 *Werweolgy*, 1797 *Vérvölgy* (Petri), 1850 *Virvélg*, (st.Tr.), 1900 *Vérvölgy*, 1930 *Verveghiu*, 1966 *Verveghiu*.

Toponimul s-a format pe baza apelativelor maghiare *ver* „a lovi, a bate” și *völgy* „vale”. Satul este așezat pe o colină, la baza căreia curge o vale, care se varsă în râul Sălaj. Probabil că inițial, să fi avut sensul de „locul unde se bat apele”. Se observă că în timp, datorită influențelor extralingvistice, numele a suferit mai multe transformări, ajungând la forma aceasta din nevoia de simplificare a pronunției în limba maghiară, după care și în românește *Vérvölgy* s-a transcris *Verveghiu*. (Dic.Etm.Sălaj, 294, Prof. Dr.Gh. Chende Roman.

Se spune că pârâul amintit mai sus, *Lehel* a primit numele după acela al unui gornist pe care îl chema Lehel, și care a dat semnalul de atac în locul acesta. În bătălia care s-a dat acolo, pe vale a curs atâta sânge, încât apele s-au înroșit – valea luând numele de *Vérvölgy* (*Verveghiu*). (Valea sângelui, însângerată) după evenimentele de atunci și păstrate în conștiința localnicilor. Tot atunci s-a format și localitatea *Menyö* (Mineu) *menhely* – adăpost pentru refugiați (Tunyogi József).

După Petri Mór, originea numelui satului, pe baza tradiției populare, este legată de evenimentele istorice: Sfântul Ștefan a trecut prin foc și sabie pe aceia care se opuneau încreștinării. Forța pentru eliminarea credințelor păgâne s-a aplicat și aici, trimițând un conducător de oaste nemilos, care în luptă i-a tăiat pe păgâni, încât valea între Doba și Sâncraiu a fost un râu de sânge, aici se află acum *Verveghiu*.

Contrar etimologiei populare, lingvistul Szabó T. Attila ne atrage atenția că prepoziția *vér* din numele satului n-are nimic comun cu *vér=sanguis*, ci forma modificată a cuvântului *űvér=üver*. Cu toată confuzia datorată neștiinței oamenilor această interpretare a rămas cu același înțeles din cauza zguduirii eveniment trăit de înaintașii lor atunci, al încreștinării cu forța din 1011.

În 1519 Verveghiu a fost împărțit între Kisdobai Antal, Nagydobai Illés Tamás și Nagydobai György. În anul 1532, Ősi Sz. György a vândut moșiile Werwewlgh și Szentkirály cu 12 forinți lui Szentkirályi Moldovai Antal (Petri).

Celebra «presă urs» „Medvesajtó”, presa uriașă nu mai există. Ea a fost confecționată din lemn în 1837; presa strugurii și datorită greutății proprii nu mai trebuia apăsată sau învârtită, toți strugurii puși în presă ieșind ca uscați. Pentru folosirea presei de obicei se plătea o găleată de must. Deși avea valoare muzeală, după colectivizare presa a fost tăiată și arsă.

În anii 1715 și 1720 aici nu au fost recenzați locuitorii. În 1847 erau 541 locuitori, iar în 1890 din 580 de locuitori, 571 erau maghiari și 9 români. După religie era un romano-catolic, 10 greco-catolici și 530 reformati. Satul avea 136 de case.

În 1910 din 602 locuitori, 509 erau maghiari, 2 români și 10 alte etnii, reformați fiind 571, greco-catolici 14, izraeliți 14 și romano-catolici doar 3. De la prima vedere se observă că numărul românilor declarați era 2, dar se știe că maghiarii nu erau greco-catolici, deci cei 14 greco-catolici fuseseră maghiarizați.

Locuitorii Verveghiului erau mai demult celebri în confecționarea butoaielor, la mare căutate în acea vreme, datorită importanțelor cantități de vin, care se producea în multe localități din comitat.

În prima jumătate a sec. al XVI-lea, biserica reformată era de sine stătătoare. Bethlen Gábor a donat dijma în favoarea bisericii. Această biserică veche din lemn a fost vândută la 1798 satului Deleni.

Biserica reformată de piatră de acum a fost construită conform înscrisului de pe tavan, în septembrie 1803, din banii donați bisericii de enoriașii din Verveghiu, pe vremea preotului T.T. Szokolyai Ádám. Clopotele au fost turnate în 1774 și 1852. În prezent există numai un clopot, celălalt fiind rechiziționat în timpul primului război mondial. Continuitatea existenței preoților în sat începe la 1664 cu preotul Madai István și până în prezent (Petri M. IV: 789).

Școala confesională reformată cu o sală de clasă s-a construit în anul 1877. Conform înscrisului de pe tavanul bisericii a existat școală și în 1803, când preda Szatmári József, numit «magistru de școală» (n.t.). Școala și-a păstrat caracterul confesional, cu întreruperi, când în anul școlar 1925 - 1926 a început învățământul și în limba română, probabil, până în anul 1948. În școala construită în 1877, conform datelor din 1907-1908 au învățat 69 elevi, învățător fiind Puskás József (Sz. M. 398).

Sâncraiu Silvaniei

Satul Sâncraiu Silvaniei este așezat pe malul drept al râului Sălaj, pe șoseaua care leagă Zălaul de Cehu Silvaniei (DJ 108 D) și la o distanță de cca 2 km de Dobrin, reședința comunei.

În anul 2002, la recensământ, se declarau 173 locuitori din care 85 bărbați și 88 femei. Denumirea maghiară a satului este *Szilágyszentkirály*.

Este atestat documentar la trei decenii după Dobrin, dar existența celor două localități se pierde oricum în negura veacurilor, ele fiind străvechi așezări dacice. Confirmarea o aduc urmele de locuiri din această zonă descoperite de arheologi.

Atestarea documentară începe cu anul 1452 cu denumirea *Zenthkkyral* (Zichy IX:317), 1549 *Zentkiraly*, (Petri IV: 499), 1762 *Szilágy Szent Kiraly*, 1797 *Szentkiráj* (Petri 449), 1850 *Szint Kraj*, 1854 *Szilágy-Szent-Kiraly*, *Sîn-Crai* (Bul.86), 1900 *Szilágyszentkiraly*, 1930 *Sîncraiu-Silvaniei*, 1966 *Sîncraiu- Silvaniei*.

„Întreaga viață spirituală a comunităților în perioada feudală era dominată de biserică, care si-a pus amprenta și asupra modului de gândire și percepere a realităților de către oameni. În Transilvania, în această perioadă, exista o mare presiune a catolicismului. În 1428, de exemplu, regele Sigismund a emis un decret prin care a hotărât că „nobilii (neofiți, s.n), cnezii și țăranii își vor pierde moșiile dacă nu-și botează copiii în legea catolică” (David 2004: 54). Era unul din motivele pentru care 9 ani mai târziu, la Bobâlna, țăranii se vor răscula. A fost momentul odioasei „legături frățești” cunoscută în istorie ca „Unio Trium Nationum”, îndreptată împotriva „prea ticăloșilor români”, pe care i-a exclus dintre nații, întrucât credința lor nu era una dintre cele recepte. Ei erau în afara oricăror drepturi și pentru

a-și menține existența și păstra averea, mulți au trecut la catolicism și s-au maghiarizat. Deținătorul puterii așadar era receptat ca „reprezentant al lui Dumnezeu pe pământ”.

Personajul excepțional, care deținea puterea era perceput ca un mediator între oameni și zei, între oameni și destin sau între oameni și istorie. Cuvintele latinești din traducerea în românește a cunoscutei sintagme „k u. k.” (kaiserlich und königlich) din timpul Monarhiei Austro-Ungare au fost „cesaro – crăiesc”. El, regele = *craiul*, era considerat ca un sfânt, în atotputernicia lui și însoțit de acest determinant a generat toponime după modelul Sf. Petru = *Sânpetru*, Sf. Mihai = *Sânmihai* așa și Sfântul „Crai” = *Sâncrai*. Aceste toponime cu numele sfinților practicat de biserică, caracteristic numai Transilvaniei, prin contopirea numelui cu determinantul său a servit ca model și pentru *Sîncrai*. Asemenea toponime întâlnim *Sîncraiul de Mureș*, *Sîncrăieni* (HR), *Sîncraiu* (CJ, CV). La unele din acestea s-a adăugat și determinantul locului „*Sîncraiul Almașului* și *Sîncraiul Silvaniei*. Astfel s-a format toponimul acestui sat. Amintim și antroponimul *Sîncrăian(u)*, care indică originea locală a purtătorilor”(Dic. Etm. Sălaj, 254; Prof. Dr. Gh. Chende-Roman).

După încreștinarea păgânilor de pe Valea Sălajului din 1011, pe urmele lui Tinódi Lantos Sebestyén și Budai Ézsaiás se vorbea despre o mănăstire Szentkirály. Se crede că în jurul mănăstirii s-a dezvoltat și satul. Mănăstirea a existat și în 1551, când călugărul György a însoțit-o până la Sâncrai pe regina Izabella și pe fiul său, János Zsigmond. Denumirea dealului *Templom Hegy* (Dealul bisericii), păstrată în amintire de localnici se referă la o capelă *Szent László* (Sf. Vasile) care ar fi fost aici, își amintea Sule Ferenc (Petri, o.c.). Nu se știe însă cum s-a distrus mănăstirea și, mai ales, faptul atestării atât de târziu a satului, pune în dificultate cercetătorii în acceptarea acestor variante privitoare la toponimul și istoricul începuturilor acestei așezări.

Satul aparținea de Comitatul Solnocului de Mijloc și ar fi fost localitate de «boierași» (n.t.). În 1705 au fost 9 nobili, în 1805 numărul acestora a crescut la 41. În anul 1847 numărul locuitorilor a fost 277, din care 200 reformați, 26 greco-catolici, 41 romano-catolici și alții.

Prima consemnare cu numele preotului catolic, și anume Bereck, datează din 8 aprilie 1452. În locul mănăstirii care a fost fondată (cum se spune) de regele Szent László la

Începutul secolului al XVI-lea, a fost construită o biserică, romano-catolică și apoi transformată în templu reformat. În 1869 a fost demolată și în 1871 găsim deja construcția bisericii de astăzi, cu o lungime de 16 m, cu 8 m lățime și 10 m înălțime. Proiectul a fost executat de Wolfart Mihály din Baia Mare. Înălțimea turnului este de 17 m. Clopotul mic datează din 1646, iar cel mare a fost turnat în anul 1814.

Se spune că în sec. al XVII-lea Sâncraiu avea biserică asociată cu Verveghiu. Sigur că până în 1926 Sâncraiu era «biserica-mamă», apoi a fost asociată cu Naimon (n.t.).

Primul preot reformat cunoscut în Sâncraiu a fost Szölöskei Jónás (1671), urmat apoi de Bessenzei János, 1697. Alături de biserică a funcționat și școala confesională încă din vechime. În 1844 apare în documente numele învățătorului Szentkirályi Sámuel, urmat în anul 1849 de magistrul de școală Nagy Sándor (Petri IV: 499; Sz.M.546).

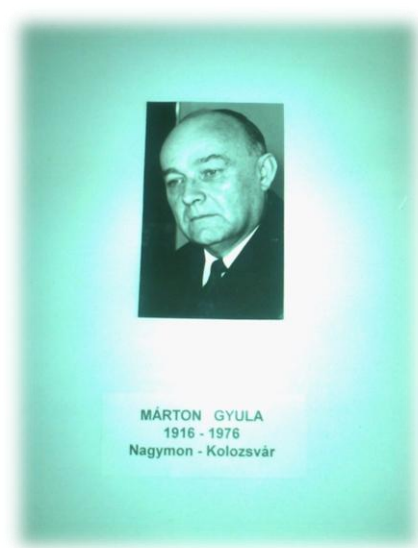
La baza acestui documentar, au stat alături de alte lucrări și documente a căror surse și trimiteri s-au subliniat în text, traduceri documentare din lucrările – *Szilágysági Magyarok și Petri Mor* ale prof. Otilia Bódis, ale citatelor și comentariilor din lucrarea prof. Dr Gheorghe Chende Roman „*Dicționar Etimologic al localităților din județul Sălaj*”, Ed. Silvania, 2006.

2.4 Personalități

Márton Gyula (1916 - 1976) – lingvist, profesor universitar, cercetător dialect, născut în satul Naimon

Viața și activitatea: A absolvit Facultatea de Litere și Filosofie - Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj, secția limba și literatura maghiară - limba și literatura română (1940). A obținut doctoratul în litere (Cluj, 1942) cu teza „A nagymoni népnyelv igetővei és igealakjai” (Temele și formele verbale în graiul satului Naimon). A fost profesor la liceul din Dej (1940 - 1942), cercetător la Institutul de Studii Ardelene (1942 -1944), prizonier de război în Uniunea Sovietică (1944 - 1947), profesor la Liceul Reformat din Cluj (1947 - 1948), conferențiar (1948 -1952), profesor (1952 - 1976), șef de catedră la catedra de limba și literatura maghiară, decan (1952 - 1956), prorector (1956 - 1959) al Facultății de Filologie din Cluj. A debutat cu un articol științific despre toponimele satului Naimon în *Kristóf-emlékkönyv* (1939).

Casa memorială Márton Gyula, Comuna Dobrin

Domeniile principale de cercetare ale profesorului Márton Gyula au fost: dialectologia maghiară, contactul lingvistic român-maghiar, toponimia, lexicologia și terminologia tradițională

Domeniile principale de cercetare ale profesorului Márton Gyula au fost: dialectologia maghiară, contactul lingvistic român – maghiar, toponimia, lexicologia și terminologia tradițională. A fost membru al comisiei de redacție a revistelor Nyelv-és Irodalomtudomány Közlemények – Studii și cercetări lingvistice și istorie literară, Studia Universitatis „Babeș-Bolyai”. Sries Philologia, membru corespondent al societății fino-ungrice din Helsinki, al Societății Maghiare de Lingvistică din Budapesta.

Colaborări: Studia, Magyar nyelv (Budapesta), Magyar Nyelvőr (Budapesta), Magyar Nyelvjárások (Debrecen), Korunk, Igaz Szó, Utunk, Művelődés, Előre, Igazság, Hargita, Nyelv-és Irodalomtudományi Közlemények, Cercetări de lingvistică, Studii și cercetări de lingvistică Revue Roumaine de Linguistique, Orbis.

Kiss Sandor – profesor, născut în 1953 la Doba Mare.

Viața și activitatea: absolvent al Facultății de Matematică – Mecanică din cadrul Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, 1976. A fost doctorand la Universitatea din Debrecen (Ungaria), titlul tezei de doctorat fiind „Noi metode în geometria analitică și modurile lor de aplicare”. Profesor de matematică în Satu Mare la Liceul de Mecanică (1976 - 1981), Liceul de Construcții (1981 - 1998), Grupul Școlar de Industrializare a Lemnului (1998 - 2004). A publicat articole de specialitate și mai mult de 100 probleme propuse de matematică. Colaborează cu ziare și reviste de specialitate: Szatmári Friss Újaság, Erdélyi Napló, Matematikai Lapok, Octogon, A Matematika Tanítósa, KöMal, MatLap, Erdélyi matematikai Lapok.

2.5 Elemente de patrimoniu

Nr. Crt.*	Cod LMI**	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
211	SJ-I-s-B-04923	Situl arheologic de la Naimon, punct „Balvanyos”	Sat Naimon, Comuna Dobrin	„Balvanyos”	
212	SJ-I-s-B-04923.01	Așezare	Sat Naimon, Comuna Dobrin	„Balvanyos” la 800 m NNE de sat	Neolitic
213	SJ-I-s-B-04923.02	Așezare	Sat Naimon, Comuna Dobrin	„Balvanyos” la 800 m NNE de sat	Hallstatt
265	SJ-I-s-B-04954	Așezare	Sat Sîncraiu Silvaniei, Comuna Dobrin	„Barázdahát” la capătul satului spre Cehu Silvaniei	Epoca bronzului, Cultura Suciu de Sus
266	SJ-I-s-B-04955	Situl arheologic de la Sîncraiu Silvaniei, punct „Laz”	Sat Sîncraiu Silvaniei, Comuna Dobrin	„Laz” la cca 1 km ENE de sat, în dreapta Văii Sălajului	
267	SJ-I-s-B-04955.01	Așezare	Sat Sîncraiu Silvaniei, Comuna Dobrin	„Laz” la cca 1 km ENE de sat, în dreapta Văii	Epoca medievală timpurie

			Dobrin	Sălajului	
268	SJ-I-s-B-04955.02	Așezare	Sat Sîncraiu Silvaniei, Comuna Dobrin	„Laz”	Sec. II – III p.Chr.
269	SJ-I-s-B-04955.03	Așezare	Sat Sîncraiu Silvaniei, Comuna Dobrin	„Laz” la cca 1 km ENE de sat, în dreapta Văii Sălajului	Epoca bronzului, Cultura Suciu de Sus
392	SJ-II-m-A-05048	Biserica de lemn „Sf, Arhangheli Mihail și Gavril”	Sat Doba Mică, Comuna Dobrin	156	Sf. Sec. XVI
393	SJ-II-m-A-05049	Biserica de lemn „Sf, Arhangheli Mihail și Gavril”	Sat Dobrin, Comuna Dobrin	52	1720

*Poziția în Lista monumentelor istorice - 2010

**Din punct de vedere structural, monumentele sunt grupate pe patru categorii, în funcție de natura lor:

- I. Monumente de arheologie
- II. Monumente arhitectură
- III. Monumente de for public
- IV. Monumente memoriale si funerare

Din punct de vedere valoric, lista monumentelor istorice cuprinde următoarele categorii:

- Categoria A - monumente de interes național
- Categoria B - monumente de interes local

Codul LMI – cod propriu cu următoarea structură:

- Sigla alfabetică a județului în care se află
- Grupa valorică în care a fost încadrat: A, respectiv B
- Categoria căruia îi aparține, I,II,III sau IV
- Numărul curent în cadrul fiecărei categorii

Sursa: www.patrimoniul.gov.ro

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național
Institutul Național al Patrimoniului

Biserica de lemn „Sf, Arhangheli Mihail și Gavril” - Dobrin

Biserica de lemn „Sf, Arhangheli Mihail și Gavril” – Doba Mică

Solidus

Tetradrahmă

Solidus (monetă din aur) emisă în anul 444 de Theodosius II (408 – 450), descoperită întâmplător de Gál Adalbert în hotarul satului Doba Mare la locul numit *Liget*. Moneta a fost descoperită în anul 1958 și se află în patrimoniul Muzeului Județean de Istorie și Artă din Zalău.

Tetradrahmă (monetă de epocă dacică din argint) emisă la sfârșitul secolului III înainte de Christos – prima jumătate a secolului II înainte de Christos, descoperită întâmplător de Gál Carol în hotarul satului Doba Mare la locul numit *Gogyon*. Moneta a fost descoperită în anul 1958 și se află în patrimoniul Muzeului Județean de Istorie și Artă din Zalău.

3. OBIECTIVELE SPECIFICE SECTORULUI SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE

H.G. nr. 246/2006 pentru aprobarea Strategiei naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice stabilește obiectivele specifice fiecărui tip de serviciu în legătură cu care autoritățile administrației publice locale exercită competențe exclusive în temeiul Legii - cadru a descentralizării și al Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată.

3.1 Serviciul de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor reziduale

Obiective specifice

Serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor reziduale este reglementat prin Legea nr. 241/2006 care abrogă Ordonanța Guvernului nr. 32/2002 privind organizarea și funcționarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 634/2002, cu modificările și completările ulterioare. Serviciile de alimentare cu apă și de canalizare se află sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorității administrației publice locale și asigură alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor reziduale pentru toți utilizatorii de pe teritoriul localității deservite.

Înființarea, organizarea și funcționarea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, de către autoritățile administrației publice locale, în general și de către Consiliul Local Dobrin, în special, trebuie să asigure atingerea obiectivelor specifice legate de asigurarea calității apei potabile furnizate populației.

În acest scop, la realizarea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor reziduale orășenești, autoritățile administrației publice locale trebuie să țină seama de noile reglementări adoptate la nivel național în vederea respectării standardelor de calitate a apei potabile (Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, cu modificările și completările ulterioare, HG nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor reziduale, cu modificările și completările ulterioare).

Responsabilitățile autorităților locale în procesul gestionării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare

Atât autoritățile administrației publice care exercită competențe legate de crearea cadrului necesar pentru funcționarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, cât și operatorii care exploatează sistemele aferente acestora trebuie să asigure atingerea standardelor de calitate ale apei potabile astfel încât sănătatea utilizatorilor deserviți să fie protejată de efectele adverse ale contaminării apei destinate consumului uman.

În acest context, autoritățile administrației publice locale, și în cazul de față, Consiliul Local Dobrin, trebuie să aibă în vedere faptul că asigurarea cerințelor de calitate a apei destinate consumului uman presupune:

- implementarea unui sistem de monitorizare a calității apei potabile la nivel național;
- implementarea îmbunătățirilor tehnologice la stațiile de tratare a apei;
- reabilitarea rețelelor de transport și de distribuție a apei potabile;
- înlocuirea instalațiilor interioare la nivelul utilizatorilor și generalizarea contorizării.

Costurile înlocuirii instalațiilor interioare trebuie acoperite de către proprietari, ceea ce implică un cost suplimentar. Pentru îndeplinirea în timp a acestor înlocuiri, trebuie introduse stimulente pentru proprietari.

O problemă importantă din zona serviciului de alimentare cu apă și canalizare constă în construirea sistemelor de colectare, canalizare, epurare și evacuare (rețele de canalizare, colectoare, stații de epurare a apelor reziduale, stații de pompare ș.a.) pentru a se atinge conformitatea tehnică cu acquis-ul comunitar privind epurarea apei reziduale. În același timp, constrângerile importante sunt direct legate de finanțarea insuficientă în raport cu necesarul mare de investiții identificat.

Costuri foarte mari sunt generate de necesitatea de a:

- extinde sistemele de alimentare cu apă;
- extinde/înființează sistemele de canalizare și epurare a apelor reziduale.

Întrucât investițiile ce trebuie realizate în acest domeniu se vor reflecta într-o creștere a tarifelor pentru furnizarea/prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, este

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

necesar să se ia în calcul faptul că apa potabilă nu poate fi privită pur și simplu ca o marfă, ci ca o componentă vitală a necesităților umane. În acest context, măririle de tarif pentru acest serviciu trebuie limitate la nivelul suportabilității populației dar, în același timp, trebuie să stimuleze economia și reducerea consumului.

Infrastuctura de apă potabilă și apă uzată din comuna Dobrin

Definirea în cadrul Strategiei Locale a comunei Dobrin privind accelerarea serviciilor comunitare de utilități publice, a obiectivelor specifice domeniului infrastucturii de apă potabilă și apă uzată, presupune o dublă raportare atât la obiectivele stabilite la nivel național, cât și la situația existentă.

Rețeaua existentă de apă și canalizare sunt realizate pe fonduri europene prin ADI Valea Sălajului. Rețeaua de aducțiune a apei are o lungime de 7.556 ml, iar rețeaua de distribuție 19.905 ml: Dobrin 4.698 ml, Doba 7.791 ml, Sâncraiu Silvaniei 1.420 ml și Verveghiu 5.996 ml. Distribuția apei pleacă din rezervorul de apă de 350 m³ prin stația de pompare, rețeaua fiind contorizată. Este necesară extinderea rețelei de distribuție a apei potabile în localitățile Naimon și Deleni, aprox. 4,5 km, Dobrin 0,95 km, Doba 0,8 km, Verveghiu 0,8 km.

Rețeaua de canalizare însumează 20.805 ml din care în Dobrin sunt 7.823,8 ml, în Doba 7.697,5 ml, în Sâncraiu Silvaniei 1.378,9 ml, în Verveghiu 3.904,9 ml. Rețeaua de canalizare cuprinde cămine de vizitare și 5 stații de pompare (Dobrin 3, Sâncraiu Silvaniei 1, Verveghiu 1). Este necesară extinderea rețelei de canalizare în Verveghiu cu 1,2 km.

3.2 Serviciul de salubritate a localităților

Obiective specifice

Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități stabilește obiectivele specifice organizării și funcționării serviciului de salubritate a localităților prin referire la Strategia națională de gestionare a deșeurilor și Planul național de gestionare a deșeurilor - PNGD, documente care au fost aprobate prin HG nr. 1470/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Strategia și Planul național de gestionare a deșeurilor, precum și Planul Județean de gestionare a deșeurilor, prevăd următoarele obiective strategice:

- a) dezvoltarea cadrului instituțional și organizatoric;
- b) conștientizarea factorilor implicați;
- c) intensificarea preocupărilor privind reducerea cantităților de deșeuri generate;
- d) exploatarea tuturor posibilităților tehnice și economice privind recuperarea și reciclarea deșeurilor;
- e) dezvoltarea metodelor și sistemelor pentru sortarea la sursă și/sau înainte de depozitare;
- f) dezvoltarea de tehnologii și facilități de tratare a deșeurilor conforme cu normele europene și naționale;
- g) dezvoltarea unor tehnologii de eliminare finală a deșeurilor conforme cu cerințele europene și naționale.

În contextul implementării, la nivel național, unui sistem de management integrat al deșeurilor, autoritățile administrației publice locale contribuie la atingerea obiectivelor strategice propuse de documentele menționate anterior, prin asigurarea respectării următoarelor principii la organizarea serviciilor de salubritate, precum și pe parcursul funcționării acestora:

- protecția sănătății populației;

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- responsabilitatea față de cetățeni;
- conservarea și protecția mediului;
- asigurarea calității și continuității serviciului;
- dezvoltarea durabilă.

În conformitate cu dispozițiile Legii nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, acesta se desfășoară sub controlul, conducerea sau coordonarea autorităților administrației publice locale și presupune în principal activități legate de gestionarea deșeurilor.

În ceea ce privește salubritatea localității, elaborarea Strategiei Locale a comunei Dobrin privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice se axează pe atingerea următoarelor obiective:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației din comună;
- susținerea dezvoltării economico - sociale a comunei;
- promovarea programelor de dezvoltare și reabilitare a sistemului de salubritate pe baza unui mecanism eficient de planificare multianuală a investițiilor;
- protecția și conservarea mediului.

PNGD reprezintă instrumentul care stabilește un sistem unitar pentru managementul deșeurilor municipale și prevede stabilirea graduală la nivel național a unui sistem de management al deșeurilor municipale care constă în:

- a) colectarea / colectarea selectivă;
- b) transportul și transferul deșeurilor;

c) recuperarea și reciclarea anumitor fracțiuni din deșeurile municipale cu accent pe ambalajele de plastic (PET);

e) tratarea deșeurilor și neutralizarea acestora;

f) depozitarea (eliminarea finală) în depozite controlate, conforme cu legislația de mediu în vigoare.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

Pentru implementarea colectării selective este necesară introducerea sau modernizarea serviciului de colectare, sistemul dezvoltându-se în același timp cu procesul de conștientizare și informare a cetățenilor.

Depozitarea reprezintă principala formă de eliminare a deșeurilor municipale.

În prezent, principalele reglementări naționale referitoare la depozitarea deșeurilor municipale se regăsesc în HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor. Potrivit dispozițiilor HG nr. 349/2005, spațiile de depozitare din zona rurală se reabilitează până la data de 16 iulie 2009 prin salubritatea zonei și reintroducerea acestora în circuitul natural sau prin închiderea acestora.

Responsabilitățile autorităților în procesul de depozitare a deșeurilor

În conformitate cu dispozițiile HG nr. 246/2006 care adoptă Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, autoritățile administrației publice locale, în general și Consiliul Local Dobrin în special, dețin următoarele responsabilități în ceea ce privește depozitarea deșeurilor:

a) urmăresc și asigură:

- îndeplinirea prevederilor din planurile de gestionare a deșeurilor și asigură curățenia localităților prin: sistemul de colectare, transport, neutralizare, valorificare, incinerare și depozitare finală;
- implementarea și controlul funcționării sistemului, inclusiv respectarea etapizării colectării selective a deșeurilor;
- dotarea căilor de comunicație și a locurilor publice de colectare cu un număr suficient de recipiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor;
- colectarea selectivă și transportul la timp a întregii cantități de deșeuri produse pe teritoriul localităților;
- existența unor platforme finale pentru deșeurile colectate selectiv, dimensionate corespunzător și amenajate pentru a asigura protecția sănătății populației și a mediului;
- interzicerea depozitării deșeurilor în alte locuri decât cele destinate platformelor stabilite prin documentațiile urbanistice;

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- elaborarea de instrucțiuni pentru agenții economici, instituții și populație privind modul de gestionare a deșeurilor în cadrul localităților și aducerea la cunoștință acestora prin mijloace adecvate;

b) aprobă studii și prognoze privind gestionarea deșeurilor;

c) hotărăște asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenții economici, în scopul realizării unor lucrări de interes public privind gestiunea deșeurilor;

d) acționează pentru refacerea și protecția mediului.

Situația existentă în ceea ce privește depozitarea deșeurilor în comuna Dobrin

Serviciul de salubritate este concesionat către o societate comercială, colectare realizându-se o dată la două săptămâni în toate localitățile componente. În comună sunt amplasate containere pentru colectare selectivă la instituțiile publice și la punctele de colectare. Este necesar amplasarea acestor containere în mai multe puncte.

3.3 Serviciul de transport public local

Obiective specifice

Prin Legea - cadru a descentralizării, autoritățile administrației publice locale au dobândit competențe exclusive în ceea ce privește furnizarea către populație a serviciilor de transport public local. Având în vedere dispozițiile legii menționate, precum și strategia elaborată la nivel național în vederea accelerării dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, autoritățile administrației publice centrale au contribuit la crearea unui cadru specific de organizare și funcționare a serviciului de transport public local prin adoptarea Legii nr. 92/2007.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

În acest context Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice stabilește ca obiective de referință la nivel central: diseminarea exemplelor pozitive a companiilor ce operează în alte orașe, a profesioniștilor ce lucrează în municipalități, a noilor autorități de transport stabilite în oraș și a operatorilor de transport public; constatarea necesităților de instruire și stabilirea și desfășurarea cursurilor corespunzătoare.

Responsabilitățile autorităților locale în ceea ce privește organizarea și funcționarea serviciului de transport public

Consiliul Local Dobrin, în calitate de autoritate a administrației publice locale căreia îi revin competențe în ceea ce privește organizarea și funcționarea serviciului de transport public în comun, urmărește ca prin implementarea prezentei strategii locale să asigure atingerea următoarelor obiective în domeniul transportului:

- crearea unui compartiment de specialitate pentru transportul public local, cu sau fără personalitate juridică;
- asigurarea finanțării necesare dezvoltării componentelor sistemului de transport public local din comuna Dobrin;
- asigurarea transparenței în ceea ce privește derularea procedurilor de achiziție publică;
- informarea populației din comună cu privire la dezvoltarea durabilă a serviciului de transport public local;
- acordarea unor facilități de transport anumitor categorii de persoane;
- corelarea capacității mijloacelor de transport de persoane cu fluxurile de călători existente.

Atingerea obiectivelor menționate contribuie la îndeplinirea cerințelor utilizatorilor acestui serviciu și asigură caracterul suportabil al acestuia pentru plătorii de taxe.

Situația existentă privind transportul public în comuna Dobrin

Datorită lipsei de fonduri, localitatea Dobrin întâmpină dificultăți în întreținerea atât a drumurilor publice, cât și a sistemului de transport public.

Cele mai importante aspecte ce trebuie luate în considerare sunt următoarele:

a) transportul public trebuie să fie perceput de către publicul larg ca fiind un mijloc de transport: suportabil, confortabil și avantajos; pentru ca această cerință să fie atinsă, sunt necesare investiții periodice în mijloacele de transport și infrastructura aferentă. În același timp, sunt necesare scheme de îmbunătățire a managementului traficului care să acorde prioritate transportului public.

b) există o nevoie urgentă de reevaluare a rețelei stradale ce este folosită de transportul public și a tipurilor mijloacelor de transport ce pot fi folosite. Aceasta va necesita o analiză pentru a determina dacă rețeaua actuală poate fi optimizată și dacă îndeplinește necesitățile pasagerilor existenți și potențiali.

c) considerând succesul relativ al microbuzului ca o formă de transport atractivă, vor fi luați în calcul operatorii privați de microbuze care vor continua să opereze. Pentru a evita dublarea rutelor, se va asigura că există concurență pentru rute și nu competiție pe călători transportați pe aceeași rută.

Este necesar un pachet important de măsuri de investiții pentru a facilita revenirea sectorului la un nivel susținut. Programele de investiții realiste și suportabile trebuie pregătite pentru a acoperi necesitățile transportului public din localitatea noastră.

Aceste programe trebuie să aibă în vedere corelarea rețelelor de transport public local cu celelalte servicii de transport public județean, regional și național, prin coordonarea graficelor de circulație / operare ale operatorilor acestora.

Participarea sectorului privat trebuie luată în considerare, în special acolo unde fondurile locale sunt reduse. În acest scop, va fi evaluată posibilitatea de a introduce scheme de tip PPP pentru gestiunea serviciului și finanțarea infrastructurii aferente acestuia.

Situația curentă a transportului local în comuna Dobrin:

Administrația locală nu are un serviciu propriu de transport în comun. Comuna este deservită de societăți comerciale cu microbuze, efectuându-se curse regulate pe traseul Zalău – Cehu Silvaniei. Sunt stabilite puncte de oprire pe DJ 108 D, dar nu sunt amenajate stații de așteptare. Este necesar amenajarea stațiilor, refugiu pentru oprire, bănci și coșuri de gunoi (Dobrin, Doba, Verveghiu și Naimon).

3.4. Serviciul de iluminat public

Obiective specifice

Serviciul de iluminat public intră în sfera serviciilor comunitare de utilități publice pentru care autoritățile administrației publice locale sunt obligate să elaboreze strategii locale conforme necesităților identificate la nivelul comunităților reprezentate. Cadrul juridic privind înființarea, organizarea, exploatarea, gestio-narea, finanțarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public în comune, este stabilit prin Legea nr. 230/2006 care reglementează obținerea unui serviciu de iluminat public unitar, modern și eficient în conformitate cu directivele Uniunii Europene.

Responsabilitățile autorităților locale în ceea ce privește organizarea și funcționarea serviciului de iluminat public.

Potrivit dispozițiilor Legii nr. 230/2006, la elaborarea strategiilor locale privind serviciile comunitare de utilitate publică, în special serviciul de iluminat public, autoritățile administrației publice locale în general și Consiliul Local Dobrin în special trebuie să urmărească cu prioritate următoarele obiective:

- asigurarea accesului nediscriminatoriu și al tuturor membrilor comunității locale la serviciul de iluminat public;
- orientarea serviciului de iluminat public către utilizatori și beneficiari prin promovarea metodelor moderne de management și mecanismelor specifice economiei de piață cu

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

atragera capitalului privat în investiții reprezentând modernizări și extinderi ale sistemului de iluminat public;

- promovarea formelor de gestiune delegată;
- promovarea profesionalismului, a eticii profesionale și formării profesionale continue a personalului din domeniu prin instituirea evaluării comparative a indicatorilor de performanță a activității operatorilor și participarea cetățenilor;
- asigurarea la nivelul localităților a unui iluminat stradal și pietonal adecvat necesităților de confort și securitate, individuală și colectivă, prevăzute în normele în vigoare, compatibil cu directivele UE;
- asigurarea unui iluminat arhitectural, ornamental și ornamental - festiv, adecvat punerii în valoare a edificiilor de importanță publică și/sau culturală și marcării prin sisteme de iluminat corespunzătoare a evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase;
- promovarea de soluții tehnice și tehnologice performante, cu costuri minime prin reducerea consumurilor specifice ca urmare a utilizării unor corpuri de iluminat performante, a unor echipamente specializate care să asigure un iluminat public de calitate și performant.

Sistemul de iluminat public existent în comuna Dobrin

În vederea asigurării accesului egal și nediscriminatoriu al populației din comuna Dobrin la un serviciu de iluminat public care să respecte standardele de calitate stabilite la nivel național, Consiliul Local Dobrin și-a propus ca obiectiv *modernizarea și extinderea rețelei de iluminat public*.

Situația curentă a rețelei de iluminat public în comuna Dobrin:

Rețeau de iluminat public are o lungime de 29 km, este în stare bună de funcționare și a fost într-un proces de reabilitare și modernizare fiind înlocuite lămpile vechi cu unele noi cu consum de energie mai mic. Rețeaua necesită extindere cu 4 km.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

În acest sens în cadrul Consiliului Local Dobrin:

- se vor adopta hotărâri referitoare la aprobarea programelor de dezvoltare, reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de iluminat existente și a programelor de înființare a noii rețele de iluminat public. Totodată se vor coordona proiectarea și execuția lucrărilor tehnico - economice studiile de fezabilitate în care se vor identifica sursele de finanțare a investițiilor precum și soluția optimă din punct de vedere tehnico - economic;

- se vor aproba indicatorii de performanță în baza unui studiu de specialitate, cu respectarea prevederilor stabilite în acest scop în regulamentul - cadru al serviciului de iluminat public și în caietul de sarcini - cadru, care au caracter minimal și trebuie să cuprindă:

- nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- indicatorii de performanță;
- condiții tehnice;
- infrastructura aferentă;
- raporturile operator - utilizator.

4. MANAGEMENTUL SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE

4.1. Principii generale

HG nr. 246/206 privind aprobarea Strategiei naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice stabilește principiile în conformitate cu care se realizează managementul acestora. Astfel, serviciile comunitare de utilități publice sunt acele servicii publice de interes local organizate în urma unui larg acord social exprimat printr-o decizie democratică adoptată de autoritățile administrației publice locale competente - la nivelul unităților administrativ - teritoriale în beneficiul locuitorilor acestora și care funcționează sub conducerea sau coordonarea, responsabilitatea și controlul autorităților administrației publice locale, în baza unor reguli specifice care trec dincolo de regulile obișnuite aplicabile altor servicii: universalitate, continuitate, adaptabilitate, accesibilitate, transparență.

Aceste servicii sunt furnizate / prestate fie prin modalitatea gestiunii directe, bazată pe darea în administrare către operatorii de drept public, fie prin modalitatea gestiunii indirecte (delegate), bazată pe contracte de delegare a gestiunii încheiate cu operatori de drept privat.

Consiliul Local Dobrin trebuie să își fundamenteze programele locale de dezvoltare privind serviciile comunitare de utilități publice pe următoarele principii:

a) serviciile comunitare de utilități publice sunt una din expresiile de autonomie ale colectivităților locale și un mijloc puternic de care acestea dispun pentru a servi interesul general; ele contribuie la exercițiul competențelor colectivităților locale, care, în cadrul legislației naționale sau regionale aplicabile, își asumă responsabilitatea pentru exercițiul acestor competențe;

b) serviciile comunitare de utilități publice contribuie la păstrarea coeziunii sociale deoarece furnizează prestații cu caracter social și asigură punerea în practică a politicilor de asistență hotărâte la nivel național sau local; ele asigură strângerea legăturilor de solidaritate

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

dintre locuitori, evitarea ruperii legăturilor sociale și menținerea coeziunii în cadrul comunităților locale, grație calității bunurilor pe care le furnizează populației și în particular categoriilor defavorizate;

c) serviciile comunitare de utilități publice trebuie să reprezinte o prioritate a autorităților administrației publice locale deoarece au o contribuție esențială la dezvoltarea durabilă a comunităților locale, condiționând chiar dezvoltarea economico - socială a acestora; totodată, serviciile comunitare de utilități publice contribuie la repartizarea echilibrată, echitabilă și rațională a resurselor disponibile pe teritoriul colectivității locale, ele țin seama de interdependența dintre lumea urbană și lumea rurală, dintre zonele cu activități agricole și cele cu activități industriale, care merită să fie prezervate; ele îmbină exigențele dezvoltării și economiei cu cele ale protecției sociale și protecției mediului, sprijinindu-se, dacă este cazul, pe ajutorul regiunilor, statului și al organizațiilor internaționale.

d) apropierea serviciilor comunitare de utilități publice locale față de cerințele populației este o necesitate fundamentală, iar autoritățile administrației publice locale au de jucat un rol esențial în furnizarea/prestarea acestor servicii; acesta presupune, în general, un grad important de descentralizare și autonomie locală, ca și participarea activă a colectivităților locale la luarea deciziilor cu privire la furnizarea/prestarea acestor servicii.

e) descentralizarea în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice trebuie să respecte principiile de coerență și unitate de aplicarea a politicilor publice în beneficiul tuturor cetățenilor, de coordonare și de solidaritate teritorială.

f) oferta serviciilor comunitare de utilități publice trebuie să fie fondată pe nevoile și așteptările colectivității și, în consecință, autoritățile administrației publice locale trebuie să ia în considerare mai întâi populația vizată când stabilesc cea mai bună cale de a furniza serviciile de care sunt responsabile, în contextul societății actuale, așteptările în creștere ale cetățenilor și condițiile obiective evoluează rapid, în special din cauza noii economii mondiale, ceea ce obligă autoritățile publice, centrale și locale, să-și separe competențele și responsabilitățile, să evalueze nivelul serviciilor și să asigure adaptarea și îmbunătățirea acestora.

Consiliul Local Dobrin va asigura cadrul juridic, instituțional și organizatoric privind serviciile comunitare de utilități publice, cu vocație comercială sau nu, suficient de flexibil în scopul de a permite diversificarea modului de furnizare și de alegere a furnizorului / prestatorului, acesta putând fi de drept public sau de drept privat, în funcție de modalitatea de gestiune adoptată de autoritățile responsabile.

Consiliul Local Dobrin va garanta, în limita constrângerilor economice și bugetare, continuitatea calitativă și cantitativă a acelor servicii comunitare de utilități publice considerate esențiale pentru comunitățile locale în ansamblul lor: populație și agenți economici (utilizatori persoane fizice și utilizatori persoane juridice). Trebuie întreprinse studii și analize periodice privind servicii comunitare de utilități publice, nu numai pentru a urmări mai bine activitățile locale, dar și pentru a stimula punerea la punct a unor metode și instrumente comune și pentru a favoriza cunoașterea și răspândirea bunelor practici.

4.2 Liniile directoare adresate autorităților administrației publice locale

Consiliul Local Dobrin este responsabil cu înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea, evaluarea și controlul serviciilor comunitare de utilități publice, precum și cu adoptarea și definirea normelor locale privind aceste servicii.

4.2.1. Servicii adaptate nevoilor

a) Consiliul Local Dobrin trebuie să organizeze serviciile a căror responsabilitate și-o asumă astfel încât să răspundă într-o manieră eficientă nevoilor populației care trăiește în teritoriul administrat, ținând seama de necesitatea de a ameliora continuu calitatea serviciilor lor publice pentru a ține pasul cu evoluția cererilor sociale, a priorităților politice generale, a exigențelor unei bune gestiuni economice și a evoluțiilor tehnologice.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să vizeze asigurarea egalității între utilizatorii serviciilor comunitare de utilități publice, ceea ce ar putea necesita, dacă este cazul, ca acestora să le fie aplicat un tratament diferențiat (tarife, ajutoare, condiții de acces etc.) pentru a ține seama de situațiile obiective diferite în care se găsesc acești utilizatori sau candidații la utilizarea serviciului.

c) operatorii serviciilor comunitare de utilități publice trebuie să respecte principiile de neutralitate și de non-discriminare în ceea ce îi privește pe utilizatori, libertatea de opinie a acestora și ansamblul libertăților publice.

d) Consiliul Local Dobrin trebuie să încerce să amelioreze accesibilitatea serviciilor prin:

- o mai bună apropiere geografică, implicând o optimizare a organizării birourilor și serviciilor administrative;
- formalități simplificate și un timp redus de acces la serviciul public;
- orare de acces compatibile cu programul cotidian al locuitorilor;
- costuri de acces reduse, în special pentru categoriile cele mai defavorizate;
- o mai bună administrare a cazurilor speciale (handicapați, persoane defavorizate).

e) Consiliul Local Dobrin trebuie să organizeze serviciile comunitare de utilități publice, în special cele de natură comercială sau industrială, astfel încât să asigure utilizatorilor, de câte ori pare adecvat, posibilitatea de a opta între mai multe prestații, chiar între mai mulți furnizori, pentru a evita ca o situație de monopol sau statutul public al serviciilor să antreneze dificultăți în relațiile cu utilizatorii.

4.2.2. Informație și publicitate

a) Consiliul Local Dobrin și operatorii serviciilor comunitare de utilități publice trebuie să organizeze modul de a comunica cu utilizatorii astfel încât să asigure tuturor persoanelor interesate o cunoaștere adecvată a drepturilor lor și a prestațiilor pe care pot să le obțină ca și a regulilor aplicabile și astfel încât să constituie un mijloc de a face să progreseze calitatea serviciului intensificând raporturile pe care le întreține cu mediul său. În acest scop, trebuie definită și implementată o adevărată politică de informare, în conformitate cu dreptul la informare recunoscut utilizatorilor;

b) pentru toate marile proiecte utilizatorii trebuie să primească informații circumstanțiale și preliminare. Trebuie să se ofere posibilitatea ca utilizatorii să participe la procesul de luare a deciziilor.

4.2.3 Simplificare administrativă

Înființarea, organizarea și conducerea serviciilor comunitare de utilități publice și specializarea structurilor Consiliului Local Dobrin trebuie făcute în funcție de nevoile cetățenilor mai curând decât în funcție de nevoile administrative, astfel încât să se evite blocarea fluxului documentelor, procedurile artificiale sau puțin transparente pentru utilizator, să se creeze ghișee unice și/sau birouri mobile etc.

4.2.4 Modul de tratare a petițiilor utilizatorilor

a) rezolvarea reclamațiilor utilizatorilor trebuie să fie o activitate normală a oricărui operator, indiferent de forma de gestiune și trebuie concepută și organizată în consecință. Această activitate trebuie să includă două aspecte: (i) soluționarea rapidă a problemelor ridicate și (ii) remedierea în profunzime a cauzelor, când cererea este fondată.

b) procedurile de primire a reclamațiilor trebuie să fie simple, ușor de asimilat și de folosit de către utilizatori; de asemenea, trebuie aduse pe larg la cunoștința acestora și organizate pentru a permite o rezolvare rapidă.

4.2.5 Participarea utilizatorilor la gestiunea serviciilor comunitare de utilități publice

a) utilizatorii trebuie să dispună de multiple canale pentru a-și exprima cererile și a-și face cunoscute criticile privind serviciile comunitare de utilități publice prin: alegerea consilierilor locali și a primarului, dreptul de petiție și reclamație, dreptul de a asista la reuniunile deliberative ale consiliului local/județean, participare la referendum-uri și eventual la alte inițiative populare etc.

b) utilizatorii serviciilor comunitare de utilități publice, în calitate de beneficiari / consumatori, trebuie să fie respectați și satisfăcuți. Aceștia trebuie să fie luați în considerare și ascultați, atât în calitate lor de utilizatori, cât și în calitate lor de alegători sau cetățeni și trebuie să poată să influențeze în mod direct furnizarea / prestarea serviciilor comunitare de utilități publice, indiferent de forma de gestiune adoptată de autoritățile administrației publice locale.

c) Consiliul Local Dobrin trebuie să încurajeze inițiativele private și societatea civilă care pot să contribuie, în legătura sau în complementaritate cu serviciile lor publice, la satisfacerea nevoilor colective ale locuitorilor.

4.3. Furnizarea / prestarea serviciilor comunitare de utilități publice

4.3.1 Gestiunea serviciilor

a) Consiliul Local Dobrin trebuie să asigure punerea în practică a unei gestiuni eficace, performante și durabile, orientată asupra rezultatelor. O evaluare periodică și publică a performanței operatorilor este un instrument puternic în ameliorarea gestiunii acestora. Pentru a face posibilă o asemenea evaluare, este necesar să se stabilească sisteme adecvate de informare și culegere a datelor privind serviciile furnizate/prestate și nevoile populației și să se asigure un schimb de informații pertinente între diferitele autorități implicate.

b) o gestiune eficace, orientată asupra rezultatelor, cere o reexaminare periodică a serviciilor, pe baza următoarelor principii:

- punerea în dezbatere a: de ce, cum și de către cine este furnizat / prestat un serviciu;
- asigurarea comparației cu performanța altora, cu ajutorul unei game de indicatori pertinenti, luând în considerare atât opiniile utilizatorilor serviciilor cât și ale furnizorilor potențiali;
- consultarea contribuabililor locali, a utilizatorilor serviciilor, a partenerilor și a celei mai largi comunități de afaceri pentru a stabili noi obiective și criterii de performanță;
- utilizarea unei competiții echitabile și deschise, de fiecare dată când acest lucru este posibil, ca mijloc de a asigura eficiența și eficacitatea serviciilor.

c) serviciile comunitare de utilități publice trebuie adaptate, în fiecare caz, la formele de gestiune și la modul de finanțare care asigură cea mai bună sinteză între toate interesele legitime ale utilizatorilor și care oferă cel mai bun raport cost / avantaje. Pentru aceasta ele trebuie să țină cont de efectele directe ca și de efectele induse de activitatea furnizată /prestată în ceea ce privește solidaritatea socială, protecția mediului și amenajarea teritoriului.

4.3.2 Finanțarea serviciilor comunitare de utilități publice

a) Consiliul Local Dobrin trebuie să asigure operatorului, public sau privat, resurse suficient de stabile și durabile pentru a-i permite să-și ia angajamente și să-și îndeplinească misiunea la timp.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să asigure un just echilibru între participarea beneficiarilor la finanțarea serviciilor prin tarif și finanțarea prin impozite și taxe, adică între principiul responsabilității și responsabilizării individuale și principiul solidarității. Aceste principii nu sunt conflictuale; ponderea unuia sau a altuia trebuie să varieze în funcție de circumstanțe și în vederea atingerii rezultatelor preconizate.

c) în măsura posibilului, Consiliul Local Dobrin trebuie să pună la contribuție pe toți care beneficiază direct sau indirect de efectele pozitive ale serviciilor.

d) serviciile comunitare de utilități publice trebuie să beneficieze de un mod de finanțare bine adaptat particularităților acestora, rațiunilor economice și exigențelor sociale. După circumstanțe, care pot varia în funcție de tipul serviciului, de loc, de modalitatea de gestiune, sunt posibile diferite tipuri de finanțare a serviciilor pe baza principiului "beneficiarul plătește": prin tarif, prin impozit, prin taxe speciale de tipul "poluatorul plătește" prin subvenții sau prin combinații ale acestora.

4.3.3 Modernizare și inovare

Operatorii serviciilor comunitare de utilități publice trebuie să participe la modernizarea gestiunii serviciilor publice. Ei trebuie să se adapteze nevoilor schimbătoare ale populației și să promoveze tehnologiile și tehnicile noi atunci când acestea favorizează progresul și permit ameliorarea satisfacerii nevoilor utilizatorilor.

4.4. Gestiunea performanței

4.4.1 Principiile evaluării performanței

a) evaluarea performanței trebuie să devină criteriul principal în baza căruia se iau decizii privind opțiunile politice, în special atunci când se iau decizii privind sistemul de gestiune a serviciilor comunitare de utilități publice, deoarece aceasta este un mijloc:

- de a ameliora serviciile comunitare de utilități publice, de corelare a rezultatelor cu nevoile, de evaluare a impactului și a raportului calitate-preț;
- de a îmbunătăți controlul autorităților administrației publice locale asupra utilizării resurselor publice;
- de a asigura utilizatorilor o informare adecvată privind serviciile;
- de a garanta o mai mare transparență a acțiunii publice;

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- de a întări participarea cetățenilor la stabilirea strategiilor locale și la luarea deciziilor privind organizarea și funcționarea serviciilor care trebuie furnizate / prestate.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să evalueze performanța serviciilor prin intermediul indicatorilor de performanță. Scopul final vizat nu trebuie să fie judecarea unei situații, ci ameliorarea serviciului examinat (în termeni de eficacitate, de eficiență și de economie), dar și satisfacerea cerințelor utilizatorilor.

c) controalele politice și administrative trebuie să se concentreze asupra fixării obiectivelor și evaluării rezultatelor, lăsând în același timp o libertate de acțiune și o responsabilitate suficiente pentru operatorii serviciilor comunitare de utilități publice. Aceste controale trebuie să vizeze nu numai prevenirea sau sancționarea neregularităților, dar și să asigure îmbunătățirea calității prestațiilor, punând accentul pe coerența între obiectivele fixate și rezultatele obținute, pe evaluarea rezultatelor și pe măsurile de corecție necesare.

d) prin competența lor tehnică, diversele organe de control, specializate sau generale (autorități statale, jurisdicții, corpuri de inspecție etc), trebuie să fie considerate ca garanți și ajutoare prețioase pentru utilizatori atunci când se constată insuficiențele serviciilor publice.

Rezultatul investigațiilor lor trebuie să fie comunicat autorităților responsabile care exercită coordonarea și supravegherea serviciului în cauză și trebuie să facă obiectivul unei informări adecvate a utilizatorilor.

4.4.2 Punerea în practică a sistemului de evaluare

a) Consiliul Local Dobrin împreună cu autoritățile administrației publice județene și regionale trebuie să facă eforturi pentru a planifica - în baza orientărilor fixate la nivel național - punerea în practică, în etape, a unui sistem de evaluare a performanței serviciilor. În acest scop, ele trebuie să se sprijine pe experiențele acumulate deja în țările Uniunii Europene.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să își exercite competențele privind evaluarea performanțelor fie direct (prin personal propriu, specializat), fie indirect (prin recursul la

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

auditori de gestiune independenți) și să se asigure că persoanele însărcinate cu evaluarea nu sunt susceptibile a fi influențate de furnizorii/prestatorii serviciilor.

c) pentru colectarea și prelucrarea datelor statistice, sau a altor date privind serviciile comunitare de utilități publice, Consiliul Local Dobrin trebuie să participe activ la sistemul de colectare a informației și să furnizeze centrelor de gestiune create la nivel național sau regional toate datele și indicatorii de care dispun.

d) Consiliul Local Dobrin trebuie să coopereze cu alte autorități publice locale, județene sau regionale, să facă schimb de informații și experiențe proprii în vederea generalizării bunelor practici și a unui cadru de autoevaluare.

4.4.3 Ameliorarea gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice locale

a) criteriile utilizate în evaluarea performanței trebuie să fie cuantificabile, precise, fiabile, chiar și atunci când situația evoluează, să fie cunoscute dinainte fără să genereze mecanisme de adaptare perverse.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să organizeze sisteme de analiză comparativă pentru a fi utilizate permanent de către cei care iau decizii și de către personalul însărcinat cu monitorizarea indicatorilor de performanță, schimbărilor și rezultatelor diferitelor politici dar și pentru a permite comparația cu rezultatele obținute de alte servicii similare. Sistemele de analiză comparativă și rezultatele monitorizării trebuie să fie publicate și accesibile tuturor utilizatorilor, prin diverse mijloace de difuzare în masă.

4.5. Concesiunea serviciului public către sectorul privat

4.5.1 Decizia de concesiune

a) Consiliul Local Dobrin trebuie să ia decizia de a concesiunea un serviciu comunal de utilități publice având în vedere numai interesul comunității, dar și în baza unor date clare și fiabile și în special în funcție de raportul calitate/preț; concesiunea serviciilor comunitare de utilități publice se face, de regulă, prin licitație publică deschisă și are drept scop selectarea celui operator capabil să îndeplinească serviciul încredințat la indicatorii de performanță solicitați prin caietul de sarcini și la cele mai mici prețuri. În cazul în care încredințarea serviciului se face prin alte proceduri de concesiune prevăzute de OUG nr.

34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare, sunt aplicabile prevederile Regulamentului Consiliului Concurenței privind ajutorul de stat sub forma compensărilor acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea serviciilor de interes economic general;

b) Consiliul Local Dobrin nu va concesiona competențele care implică o utilizare importantă a puterii publice; concesiunea serviciului nu trebuie să pună în pericol drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, garanțiile legale și alte exigente ale unei bune guvernări (de ex. dreptul cetățenilor de a fi ascultați în chestiunile care îi privesc, necesitatea de a justifica deciziile și dreptul de recurs).

c) În caz de concesiune a serviciului public, autoritatea concedentă trebuie să păstreze responsabilitatea politică și juridică. Este bine să se stabilească mecanisme performante de evaluare, cuantificare, de monitorizare și control a contractului de concesiune și a rezultatelor activităților încredințate operatorului privat însărcinat cu furnizarea/prestarea serviciului. Costul financiar pentru autoritatea publică concedentă și condițiile de acordare a oricărei contribuții financiare publice trebuie să fie definite în prealabil în vederea evitării conferirii unui avantaj economic operatorului. Contribuțiile financiare publice sub forma compensărilor nu trebuie să depășească suma necesară acoperirii totale sau parțiale a costurilor înregistrate de operatorul privat sau public, luându-se în considerare veniturile relevante, precum și un profit rezonabil.

4.5.2 Clauze contractuale

a) Consiliul Local Dobrin trebuie să definească în mod clar, în caietele de sarcini, obiectivele concesiunii, în termeni cantitativi și calitativi și să asigure, în contractul de delegare a gestiunii, o partajare clară a riscurilor și responsabilităților, o structură de finanțare clară, precum și proceduri stricte de informare și de evaluare a rezultatelor.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să definească durata contractelor de concesiune a serviciului ținând seama de nevoia operatorului de a-și dezvolta politicile și de a-și amortiza investițiile, dar și de necesitatea de a stimula operatorul să-și amelioreze performanțele

pentru a obține reînnoirea contractului; ca regulă generală, o durată de la zece la douăzeci de ani ar trebui să răspundă exigențelor.

c) Consiliul Local Dobrin trebuie să asigure responsabilizarea operatorilor privați, asociindu-i, prin clauze contractuale și structura de finanțare a serviciilor, diferitelor tipuri de risc: investițional, industrial (costurile) și comercial (încasările).

4.5.3 Finanțarea serviciilor în cazul gestiunii delegate

a) Consiliul Local Dobrin nu va utiliza transferurile de fonduri publice către operator pentru a compensa rezultatele unei proaste gestiuni, ci pentru:

- a împărți costurile între beneficiarii direcți și indirecti;
- a acționa în beneficiul persoanelor defavorizate;
- a încuraja serviciile cele mai puțin dăunătoare pentru mediu;
- a asigura o dezvoltare durabilă, a face localitatea mai atractivă pentru habitat și pentru întreprinderi.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să identifice în mod clar subvențiile implicite (de ex. alocații de la bugetul local, diminuarea fiscalității, etc.), să le consolideze în orice analiză de gestiune și să le acorde în urma unei alegeri clare și făcute în deplină cunoștință de cauză.

c) orice formă de transfer de fonduri publice către operatorii privați din sfera serviciilor comunitare de utilități publice trebuie să fie făcută pe baza unui contract, stipulând exact condițiile de acordare, obiectivele de atins și modalitățile de calcul ale sumei ce trebuie transferată.

d) Consiliul Local Dobrin trebuie să își organizeze evidența relațiilor financiare care au loc între el și operatorii de servicii comunitare de utilități publice, precum și evidența sumelor acordate pentru fiecare operator în parte.

4.6 Cooperarea

4.6.1 Cooperarea cu sectorul privat

a) participarea sectorului privat, cu orientare comercială sau non-comercială, în furnizarea/prestarea serviciilor comunitare de utilități publice este de o mare valoare și trebuie să fie încurajată.

b) Consiliul Local Dobrin trebuie să încerce să se asocieze cu ONG-urile și cu ceilalți actori din sectorul privat lucrativ și non-lucrativ în definirea politicilor și strategiilor serviciilor, să utilizeze energia acestora în gestiunea și urmărirea activităților, să utilizeze informațiile pe care aceștia le dețin și să pună la dispoziția acestora o parte din informațiile deținute de administrație, să participe la finanțarea activităților acestora etc.

c) formele de parteneriat între Consiliul Local Dobrin și operatorii privați trebuie să fie complementare serviciilor oferite de operatorii direct subordonați autorității administrației publice locale.

4.6.2 Cooperarea intercomunitară

a) Consiliul Local Dobrin trebuie să folosească formele de cooperare inter-comunitare existente, în special în cazul în care cooperarea între colectivități constituie condiția necesară pentru furnizarea eficace a unui serviciu, de exemplu atunci când mărimea unei colectivități și/sau capacitatea sa financiară sunt limitate în raport cu dimensiunile și costul serviciului în cauză.

b) în majoritatea domeniilor, trebuie ca structurile de cooperare intercomunitare să atingă o masă critică, aceea care permite sinergii și economii de fonduri, dar trebuie și să se asigure păstrarea contactului între aceste structuri și fiecare din asociații săi și chiar fiecare din beneficiarii săi. Această masă critică poate să varieze în funcție de situații concrete (în special tipul de serviciu, situația geografică și demografică, situația infrastructurii tehnico-edilitare etc.).

c) cu ocazia creării unei asociații intercomunitare, viitorii asociați trebuie să stabilească un plan financiar în care să fie justificată suma capitalului social.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

d) finanțarea structurilor de cooperare intercomunitară trebuie să aibă un anumit grad de stabilitate și să fie în general asigurată prin capitalul propriu, prin prețuri și tarife plătite de utilizatorii serviciilor, prin cotizările anuale ale asociațiilor și prin recurgerea la împrumut și la diversele subvenții.

Comuna Dobrin, Județul Sălaj

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

5. CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE A FONDURILOR DE INVESTIȚII

Dimensiunea economico - financiară a serviciilor comunitare de utilități publice și rolul lor în menținerea și evitarea excluziunii sociale reclamă și îndreptățește accesul acestui domeniu de activitate la fondurile comunitare nerambursabile al căror obiectiv este, tocmai, armonizarea economico-socială cu standardele Uniunii Europene și reducerea disparităților economice și sociale existente între diversele regiuni ale Europei.

Creșterea capacității de absorbție și de atragere a fondurilor de investiții este legată de capacitatea României și a autorităților administrației publice locale - comunale sau județene - de a pregăti proiecte de investiții publice, ca număr și calitate, acceptabile pentru entitățile finanțatoare și de a implementa programe de investiții în conformitate cu planurile de acțiune adoptate.

Responsabilitățile pentru planificarea, fundamentarea, promovarea, aprobarea și implementarea lucrărilor din infrastructura tehnico - edilitară a localităților aferentă serviciilor comunitare de utilități publice revin, potrivit legislației în vigoare, autorităților administrației publice locale. Autoritățile de la nivel județean vor exercita doar un rol de îndrumare, monitorizare și control, nu un rol de conducere în pregătirea și implementarea proiectelor de investiții.

5.1 Surse de finanțare

Pe baza programului de investiții (Anexa 1) Consiliul Local Dobrin trebuie să identifice sursele pentru finanțarea proiectelor de investiții publice. Sursele pe care autoritățile administrației publice locale trebuie să le ia în considerare la pregătirea planului de finanțare sunt prezentate, fără a se limita la acestea, în următoarele capitole.

5.1.1 Fonduri de la Uniunea Europeană

Asistența financiară primită de la Uniunea Europeană operează pe baza următoarelor principii-cheie:

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

a) programarea - principiu care implică diagnosticarea situației existente, formularea unei strategii multianuale integrate și coerente și definirea de obiective concrete și fezabile;

b) subsidiaritatea - principiu de bază a funcționării U.E. care se traduce prin faptul că o autoritate superioară nu trebuie și nu poate prelua activitățile unei autorități inferioare, atât timp cât aceasta poate să atingă scopul în mod eficient (de aceea, fondurile structurale nu sunt direct alocate de Comisia Europeană, principalele priorități ale unui program de dezvoltare fiind definite de autorități naționale/regionale în cooperare cu Comisia Europeană, iar selecția și managementul proiectelor rămân în responsabilitatea exclusivă a autorităților naționale/regionale);

c) concentrarea resurselor - principiu care asigură direcționarea celei mai mari părți a resurselor financiare pe câteva obiective prioritare către regiunile cu cele mai critice situații economice și către grupurile sociale cele mai dezavantajate;

d) adiționalitatea - principiu care implică faptul că asistența furnizată de U.E. este complementară celei asigurate de un stat membru (ajutorul comunitar trebuie să fie suplimentar și nu un substitut pentru activitățile și cheltuielile naționale);

e) parteneriatul - principiu-cheie care implică cooperarea strânsă între Comisia Europeană și autoritățile corespunzătoare, naționale / regionale / locale, inclusiv parteneri economici și sociali.

Sectoarele serviciilor comunitare de utilități publice care pot primi alocări din fondurile UE sunt:

- a) alimentarea cu apă potabilă;
- b) canalizarea și epurarea apelor reziduale;
- c) managementul deșeurilor solide;
- d) alimentarea cu energie termică în sistem centralizat;
- e) transportul public local;
- f) iluminatul public.

5.1.2 Resurse de la instituțiile financiare locale, de la instituții financiare internaționale și/sau obținute prin PPP

Această sursă de finanțare va fi folosită pentru a:

- a) co-finanța proiecte cu componenta de grant de la UE;
- b) finanța proiectele de sine-stătătoare.

Consiliul Local Dobrin poate accesa resursele atât de la instituțiile financiare internaționale, cât și de la cele locale.

5.1.3 Resursele de la instituțiile financiare locale și/sau obținute prin PPP constau, fără a fi limitate la acestea, în următoarele:

- a) împrumuturi de la băncile comerciale;
- b) obligațiuni locale;
- c) alte instrumente financiare;
- d) forme contractuale în cadrul PPP.

Resursele de la instituțiile financiare locale vor fi accesate direct de autoritățile administrației publice locale și pot fi contractate luând în considerare următoarele opțiuni:

- a) împrumuturi contractate direct de către operator fără implicarea autorității administrației publice locale;
- b) împrumuturi contractate de către operator, dar cu garanția parțială sau totală a autorității administrației publice locale, cu respectarea legislației în domeniul ajutorului de stat;
- c) împrumuturi contractate de către autoritățile administrației publice locale.

Relația cu instituțiile financiare locale va fi administrată direct de către Consiliul Local Dobrin fără implicarea autorităților administrației publice centrale.

Resursele obținute în cadrul PPP vor fi accesate și utilizate conform clauzelor contractuale.

5.1.4 Resursele de la instituțiile financiare internaționale constau în principal în împrumuturi. Modul de abordare privind contractarea împrumuturilor de la instituțiile financiare internaționale presupune respectarea următorului protocol:

- a) Consiliul Local Dobrin va contacta Ministerul Finanțelor Publice pentru a-și prezenta intențiile, iar toate relațiile cu entitățile străine se vor realiza prin intermediul Ministerului Finanțelor Publice;

b) pentru instituțiile financiare care cer doar garanție locală: Consiliul Local Dobrin va negocia direct cu instituțiile financiare internaționale dar vor cere aprobarea /autorizația de a contracta datoria externă de la Ministerul Finanțelor Publice, înainte de a semna acordul de împrumut.

Pe baza strategiei adoptate la nivel local Consiliul Local Dobrin va decide care este opțiunea cea mai bună pentru rambursarea serviciului datoriei, luând în considerare particularitățile condițiilor locale.

5.2 Bugetul de stat

Destinația fondurilor de la bugetul de stat constă, fără a se limita la acestea, în următoarele:

a) co-finanțarea proiectelor de investiții finanțate de UE;

b) finanțarea proiectelor de sine-stătătoare în cazurile în care alte surse nu sunt accesibile datorită diferitelor constrângeri (constrângerile suportabilității, constrângerile limitării serviciului datoriei etc);

Criteriul pentru acordarea contribuțiilor de la bugetul de stat pentru investițiile publice de interes local vizând modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor comunitare de utilități publice se va baza pe:

a) suportabilitatea locală scăzută (ca și contribuții locale de finanțare);

b) prioritatea acordată proiectelor ce servesc mai multor autorități ale administrației publice locale;

c) Capacitatea de suport pentru atragerea altor surse de finanțare.

5.3 Bugetul local

Consiliul Local Dobrin poate contribui la finanțarea proiectelor de investiții luând în considerare următoarele opțiuni:

a) alocarea fondurilor de la bugetul local;

b) contractarea împrumuturilor;

- c) garantarea împrumuturilor;
- d) realizarea de PPP.

Pe baza strategiei adoptate la nivel local, Consiliul Local Dobrin va decide care este opțiunea cea mai bună pentru rambursarea datoriei luând în considerare particularitățile condițiilor locale.

Consiliul Local Dobrin va stabili ponderea fiecărei surse de finanțare pentru respectivul an și pentru următorii 3 ani, pe baza unei planificări multianuale a investițiilor cuprinse în planurile de dezvoltare locală. Autoritățile administrației publice locale vor respecta regulile de alocare ale donatorilor și vor fructifica toate oportunitățile oferite de diverse programe de finanțare.

5.4 Participarea sectorului privat

Consiliul Local Dobrin poate decide, în conformitate cu legislația existentă privind parteneriatul public-privat, implicarea sectorului privat pentru a eficientiza operarea serviciilor, pentru un raport calitate / preț mai bun, pentru a extinde aria de operare, pentru a asigura creșterea calității și continuității serviciilor comunitare de utilități publice, pentru a transfera o parte din riscurile și garanțiile de operare și finanțare sectorului privat și pentru acoperirea nevoilor de co-finanțare în cadrul programelor europene (grant-uri).

Participarea sectorului privat nu trebuie considerată un obiectiv ci ca o modalitate de a atinge obiectivele propuse. Principalele obiective pe care autoritățile administrației publice locale trebuie să le ia în considerare atunci când decid implicarea sectorului privat sunt:

- a) aportul de expertiză tehnică, managerială și tehnologică în sector;
- b) îmbunătățirea eficienței economice (investiții operaționale și de capital);
- c) injectarea investițiilor de capital la scara mare sau câștigarea accesului la piețele private de capital;
- d) reducerea subvențiilor publice (ceea ce permite redirectionarea fondurilor eliberate);
- e) izolarea sectorului de intervenția externă pe termen scurt;
- f) mărirea receptivității sectorului la nevoile și preferințele consumatorilor;

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- g) atragerea de fluxuri financiare extrabugetare;
- h) disponibilizarea unor fonduri publice și utilizarea lor în alte domenii de interes local.

Considerând cerințele de investire pentru următorii ani, Consiliul Local Dobrin va lua în considerare:

a) necesarul mare de finanțare în sectoarele de mediu pentru a îmbunătăți și extinde serviciile de utilități publice în conformitate cu cerințele U.E. și prevederile efective ale serviciului;

b) lipsa de finanțare din fondurile publice disponibile și incapacitatea de a acoperi costurile din resurse de la instituții financiare internaționale.

Aceasta implică nu doar identificarea surselor suplimentare de finanțare ci și intenția utilizării mai eficiente a fondurilor publice și creșterea impactului lor. Consiliul Local Dobrin va decide dacă atingerea obiectivelor stabilite în strategia locală pot fi implementate mult mai eficient prin luarea în considerare a unei opțiuni de participare a sectorului privat.

Înainte de orice implicare a sectorului privat, Consiliul Local Dobrin va pregăti un studiu privind oportunitatea participării sectorului privat, luând în considerare principiile prezentate mai sus.

5.5 Alte surse de finanțare

Consiliul Local Dobrin poate folosi alte surse de finanțare a necesarului de investiții, dacă studiile realizate arată că folosirea acestor fonduri este fezabilă.

Pentru a putea recurge la fonduri rambursabile, Consiliul Local Dobrin trebuie să asigure că are potențial pentru rambursarea fondurilor. În acest sens este necesară elaborarea în prealabil a unui studiu detaliat privind sursele de rambursare a fondurilor (împrumuturilor) și a posibilităților de rambursare.

5.5.1 Resurse de la instituțiile financiare locale, de la instituții financiare internaționale și/sau obținute prin PPP

Această sursă de finanțare va fi folosită pentru a:

- a) co-finanța proiecte cu componenta de grant de la UE;
- b) finanța proiectele de sine-stătătoare;

Consiliul Local Dobrin poate accesa resursele atât de la instituțiile financiare internaționale, cât și de la cele locale.

5.5.2 Resursele de la instituțiile financiare locale și/sau obținute prin PPP constau, fără a fi limitate la acestea, în următoarele:

- a) împrumuturi de la băncile comerciale;
- b) obligațiuni locale;
- c) alte instrumente financiare;
- d) forme contractuale în cadrul PPP.

Resursele de la instituțiile financiare locale vor fi accesate direct de autoritățile administrației publice locale și pot fi contractate luând în considerare următoarele opțiuni:

- a) împrumuturi contractate direct de către operator fără implicarea autorității administrației publice locale;
- b) împrumuturi contractate de către operator, dar cu garanția parțială sau totală a Consiliului Local Dobrin, cu respectarea legislației în domeniul ajutorului de stat;
- c) împrumuturi contractate de către Consiliul Local Dobrin.

Comuna Dobrin, Județul Sălaj

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

6. FUNDAMENTAREA STRATEGIEI PRIVIND ACCELERAREA DEZVOLTĂRII SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE

Pentru fundamentarea strategiei locale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice și pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a sectorului serviciilor comunitare de utilități publice s-au avut în vedere următoarele:

a) asigurarea universalității, continuității, adaptabilității, transparenței și accesului nediscriminatoriu al populației la serviciile comunitare de utilități publice de interes vital (principiul serviciului public);

b) aplicarea principiilor economiei de piață în sectorul serviciilor comunitare de utilități publice;

c) respectarea standardelor naționale și ale UE privind serviciile comunitare de utilități publice și a angajamentelor României privind implementarea acquis-ului comunitar, luate în vedere aderării;

d) menținerea unei balanțe echitabile între veniturile populației și tarifele pentru serviciile comunitare de utilități publice (principiul suportabilității);

e) realizarea managementului integrat al serviciilor comunitare de utilități publice care asigură coordonarea între autoritățile administrației publice centrale și locale cu atribuții și responsabilități privind realizarea serviciilor comunitare de utilități publice și planificarea echilibrată a resurselor financiare în funcție de priorități;

f) asistarea Consiliului Local Dobrin cu privire la înființarea, organizarea și gestionarea serviciilor comunitare de utilități publice;

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

- g) elaborarea studiilor de prognoză în vederea reducerii costurilor și creșterii eficienței serviciilor comunitare de utilități publice;
- h) armonizarea reglementărilor interne cu prevederile legislației UE aplicabile serviciilor comunitare de utilități publice;
- i) răspândirea informațiilor de interes public în scopul asigurării unui management performant al serviciilor comunitare de utilități publice la nivelul comunei Dobrin, operatorilor și utilizatorilor/beneficiarilor;
- j) facilitarea participării societății civile la luarea deciziilor privind sectorul serviciilor comunitare de utilități publice;
- k) implicarea activă a sectorului privat în finanțarea, realizarea și exploatarea/operarea serviciilor;
- l) coordonarea inițiativelor colectivităților locale și asocierea intercomunitară;
- m) promovarea dezvoltării integrate a serviciilor comunitare de utilități publice și monitorizarea planurilor de implementare pe baza participării tuturor părților implicate;
- n) atingerea și garantarea stabilității instituționale și financiare a colectivității locale.

7. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI LOCALE

Consiliul Local Dobrin a elaborat propria strategie locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice (aplicabilă fiecărui tip de serviciu), luând în considerare, fără a se limita la acestea, următoarele puncte:

- a) misiune;
- b) obiective;
- c) analiza situației existente;
- d) necesarul de investiții pentru a atinge obiectivele și prioritizarea acestora (plan-director și studiile de fezabilitate);
- e) analiza instituțională;
- f) sursele de finanțare;
- g) planul de implementare;
- h) monitorizarea și ajustarea strategiei.

7.1 Planul de implementare al strategiei locale

Pe baza necesarului de investiții publice și a resurselor disponibile, Consiliul Local Dobrin, în colaborare cu fiecare operator de servicii comunitare de utilități publice, vor pregăti programe anuale de investiții (anexa 1), care vor conține, fără să se limiteze la acestea, următoarele informații:

a) parametrii serviciului ce vor fi atinși pentru fiecare sector al serviciilor comunitare de utilități publice, cu un program detaliat pentru fiecare parametru până în 2013, corelat cu programul de conformare stabilit de comun acord cu UE;

b) necesarul total de investiții pentru fiecare sector care să fie în conformitate cu toate cerințele, eşalonat pe ani până în 2020;

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

c) sursele de finanțare considerate pentru fiecare proiect de investiții detaliate pe surse și pe ani până în 2020;

d) măsurile pe care Consiliul Local Dobrin dorește să le implementeze în programul propus.

Planurile de implementare a strategiei proprii privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, adoptate la nivel local, vor ține seama de termenele prevăzute în planurile de implementare a acquis-ului comunitar și de termenele stabilite cu autoritățile administrației publice centrale.

Planurile de implementare vor face parte din strategia proprie pe care Consiliul Local Dobrin, a elaborat-o pentru accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice.

Trimestrial, Consiliul Local Dobrin, va trimite un raport compartimentului de monitorizare de la nivelul consiliului județean și instituției prefectului în care va descrie progresele obținute în implementarea strategiei, comparând prevederile planului de implementare cu rezultatele concrete obținute.

7.2 Monitorizarea strategiei locale

7.2.1 Procesul de monitorizare a serviciului public prin implicarea cetățeanului

Este pentru prima oară când cetățenii, în calitate de beneficiari ai serviciilor publice sunt invitați să urmărească calitatea serviciilor pe care le plătesc. Serviciile publice ca: alimentarea cu apă, canalizarea, alimentarea cu gaz metan, sistemul de încălzire centrală, salubritatea, alimentarea cu energie electrică, iluminatul public, transportul urban de călători, sunt destinate cetățenilor. Indiferent dacă sunt plătite direct de cetățean pe baza unui contract individual sau colectiv (prin asociația de proprietari) sau dacă sunt plătite din bugetul local, beneficiarul final al acestor servicii este cetățeanul. El este cel care cere calitate pentru banii plătiți.

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile de Gospodărie Comunală este organismul care emite legile privitoare la serviciile publice și asigură standardizarea procedurilor de prestare și de măsurare a calității serviciilor publice. Calitatea serviciilor

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

publice este controlată și de alte instituții printre care: Direcția de Sănătate Publică, Garda de Mediu, Oficiul pentru Protecția Consumatorului.

Urmărirea calității serviciilor prin implicarea voluntară a cetățenilor este însă o metodă sigură și simplă de a îmbunătăți performanța prestatorilor, a controla costurile și de a face administrația publică mai responsabilă și mai eficientă.

Scopul acestuia este participarea cetățenilor la configurarea serviciilor publice de care beneficiază, prin monitorizarea îndeplinirii condițiilor de calitate, semnalarea neregulilor și, dacă este cazul, amendarea regulamentului local de salubritate. Până a ajunge la acest nivel de implicare însă, cetățenii trebuie să aibă acces la un minimum de informații despre ceea ce vor monitoriza, astfel încât să participe la dezbaterile publice referitoare la Regulamentul Local de Salubritate în deplină cunoștință de cauză.

Așadar, se disting obiective ale procesului prin implicarea cetățeanului, fiecare concretizat prin rezultate și produse specifice:

- informarea cetățenilor, printr-o campanie de informare-educare în privința caracteristicilor utilității publice;
- implicarea cetățenilor în aprecierea acestei utilități publice prin monitorizarea directă a îndeplinirii condițiilor de calitate pentru serviciul prestat.

7.2.2 Procesul de monitorizare a serviciului public prin implicarea autorității locale

La nivelul Consiliului Local Dobrin, funcția de monitorizare și evaluare va fi asigurată de ULM din cadrul primăriei. Pașii măsurabili sunt cuprinși în planul de măsuri și acțiuni pentru monitorizarea și implementarea strategiei locale pentru accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice (anexa 2).

Unitatea locală de monitorizare - ULM - va pregăti trimestrial rapoartele de monitorizare și evaluare pentru fiecare tip de serviciu comunal de utilități publice și le va transmite următoarelor entități în nu mai mult de 45 de zile de la sfârșitul trimestrului:

- a) consiliului local
- b) biroului de monitorizare de la nivelul consiliului județean, instituției prefectului;

c) altor entități, dacă e cazul.

Raportul trimestrial va prezenta performanțele procesului de implementare și va cuprinde două seturi de date:

- a) informații corespunzătoare trimestrului încheiat;
- b) informații cumulate, corespunzătoare trimestrelor parcurse din anul respectiv.

Compartimentele de monitorizare de la nivelul consiliului județean și instituției prefectului vor colecta toate rapoartele și vor centraliza informațiile la nivel județean după care vor transmite informațiile Unității centrale de monitorizare de la nivelul Ministerului Internelor și Reformei Administrative nu mai târziu de 45 de zile de la sfârșitul trimestrului respectiv.

Orice schimbări în strategia locală, realizate de către autoritățile administrației publice locale, vor fi comunicate Unităților centrale și județene de monitorizare, în maxim 30 de zile după aprobarea acestora.

Pe baza rapoartelor de evaluare, Comitetul de monitorizare poate propune schimbări în Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice.

Abrevieri utilizate:

APM	Agenția pentru protecția mediului
ANRSC	Autoritatea de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD	Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare
BL	Buget local
CE	Consiliul European
CL	Consiliul Local
CM	Comitet de monitorizare
DG	Direcția Generală
IMA	Instalații mari de ardere
ISO	Organizația Internațională pentru Standardizare
ISPA	Instrument structural de pre-aderare
l.e.	Locuitori echivalenți
MIRA	Ministerul Internelor și Reformei Administrative
MEFP	Ministerul Economiei și Finanțelor Publice
MMDD	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
MMESF	Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
MSP	Ministerul Sănătății Publice
POS	Programele operaționale sectoriale
PPP	Parteneriat public-privat
IFI	Instituții de finanțare internaționale
INS	Institutul național de statistică
PET	Ambalaje din polietilena tereftalata
PHARE	Ajutor pentru reconstrucția economică - Polonia și Ungaria
PNGD	Planul național de gestionare a deșeurilor
STANDARD	Instrumentul special de preaderare pentru agricultură și dezvoltare rurală
SIM	Sistem integrat de monitorizare
UE	Uniunea Europeană

UCM	Unitate centrală de monitorizare
ULM	Unitate locală de monitorizare

ANEXA 1

PROGRAM DE INVESTIȚII STRATEGICE
AFERENTE SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE

Nr. Crt.	Denumirea investiției	Surse de finanțare	Responsabil	Termen
0	1	3	4	5
1	REALIZAREA REȚELEI DE APĂ, CANALIZARE ȘI A STAȚIEI DE EPURARE Extinderea rețelei de apă potabilă și rețelei de canalizare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse de finanțare	Consiliul Local Dobrin	2014 - 2020
2	SALUBRITATEA Campanii de conștientizare privind colectarea selectivă a deșeurilor menajere și protecția mediului Amenajarea unor puncte de colectare a deșeurilor și amplasarea de containere în toate localitățile componente ale comunei Dobrin			
3	TRANSPORTUL PUBLIC LOCAL Amenajarea stațiilor de călători, refugiuilor de oprire, montare bănci și coșuri de gunoi (Dobrin, Doba, Verveghiu, Naimon)			
4	ILUMINAT PUBLIC Extinderea rețelei de iluminat public și eficientizarea cheltuielilor prin folosirea energiilor alternative			

Comuna Dobrin, Județul Sălaj

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

**PROGRAM DE INVESTIȚII STRATEGICE
AFERENTE SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE**

Nr. Crt.	MĂSURA / ACȚIUNEA
1	Înființarea prin H.C.L. și prin reorganizarea și redistribuirea sarcinilor în cadrul aparatului propriu a unor structuri specializate denumite Unități locale pentru monitorizarea serviciilor comunitare de utilități publice – U.L.M.
2	Elaborarea metodologiilor/procedurilor pentru accesarea fondurilor comunitare, întocmirea documentelor de programare și pentru stabilirea criteriilor de eligibilitate specifice fiecărui serviciu public
3	Instruirea personalului U.L.M. cu privire la elaborarea strategiilor locale, pregătirea proiectelor și îmbunătățirea performanțelor financiare și operaționale ale operatorilor
4	Elaborarea și aprobarea strategiilor locale cu privire la accelerarea dezvoltării serviciilor de utilități publice de interes local, așa cum sunt acestea definite în Legea nr. 51/2006, precum și a planurilor de implementare aferente acestora
5	Întocmirea programelor de investiții prioritare la nivelul fiecărui serviciu comunitar de utilități publice și identificarea surselor de finanțare, pe baza unei planificări multianuale
6	Estimarea necesarului de investiții pentru înființarea, reabilitarea sau, după caz, dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor comunitare de utilități publice, pe baza planurilor-directoare specifice fiecărui serviciu de utilități publice

Nr. Crt.	MĂSURA / ACȚIUNEA
7	Stabilirea schemei de finanțare și a ponderii fiecărei surse de finanțare pentru respectivul an și pentru următorii trei ani, pe baza unei planificări multianuale a investițiilor cuprinse în planurile de dezvoltare locală
8	Transmiterea către U.C.M. și U.C.J a strategiilor locale, inclusiv a planurilor de implementare a acestora, cu defalcarea acțiunilor și măsurilor preconizate
9	Raportarea trimestrială către U.C.M. și U.C.J a progreselor făcute în implementarea strategiei și a programelor de investiții aferente fiecărui tip de serviciu
10	Trimiterea de rapoarte de monitorizare pentru fiecare serviciu în parte către Consiliul Județean și compartimentelor de monitorizare de la nivelul Instituției Prefectului

ANEXA 3

**CADRUL LEGISLATIV AL FUNDAMENTĂRII STRATEGIEI LOCALE
PRIVIND ACCELERAREA SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE**

- **Legea nr. 195/2006** , legea-cadru a descentralizării
- **Legea nr. 215/2001** a administrației publice locale, republicată
- **Hotărârea nr. 246** din 16 februarie 2006 pentru aprobarea Strategiei naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice;
- **Legea nr. 51/2006** privind serviciile comunitare de utilități publice;
- **Legea nr. 241/2006** a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare;
- **Legea nr. 92/2007** a serviciilor de transport public local;
- **Legea nr. 230/2006** a serviciului de iluminat public.